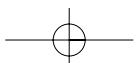

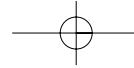
ISSN 1331-226X Godina XLIV. br.4 - Travanj 2008.

Cijena 15 kn

Novi svijet

© Chiaro

SADRŽAJ

Naslovnica:
Chiara Lubich
na Genfestu
2000.
(foto: Giuseppe
Distefano)

- 3 KOMENTAR**
Jednostavno Chiara!
- 4 IZ ŽIVOTA**
Poput čuda
Služiti konkretno
- 5 RIJEČ ŽIVOTA**
Vrijeme mira
- 6 DJECA ZA JEDINSTVO**
Svjetska utrka
run4unity 2008.
- 8 PEDAGOGIJA
ZAJEDNIŠTVA**
Interdisciplinarni pristup
u promišljanju odgoja

POSEBAN PRILOG

- 11 Hvala Chiara!**
- 10 Bog je u tebi!**
- 12 Žena nesalomljive vjere**
- 13 Ivan Pavao II**
- 14 Motivirala je milijune ljudi**
- 15 Posljednje godine**
- 18 Posljednja počast Chiari**
- 20 Pozdrav Chiari iz Hrvatske**
- 22 Sjajna zvijezda**
- 24 Moja oporuka**

- 26 VIJEST**
Ekonomija zajedništva
u Bjelovaru

- 27 RAZGOVORI**
Trenuci krize u braku
Služenje medijima
Njegova prijateljica
Nismo oni s televizije

- 30 INTERVJU**
Istraživanje istine
ne završava nikada

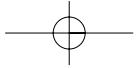

- 33 UKRATKO**
Putovi dijaloga

- 35 IZ PRIRODE**
I kamen razmišlja

Mjesečnik Pokreta fokolara
Godina XLIV br. 4 travanj 2008.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, e-mail: novi-svijet@fokolar.hr, web stranica: www.fokolar.hr, tel.: 048 682282, fax: 048 270033; **Izdavač i nakladnik:** Djelo Marijino - Pokret fokolara; **Glavna urednica:** Đina Perkov; **Uredničko vijeće:** Đina Perkov, Sonja Eterović, Ivana Cvetković, Zdenko Horvat, Bartlomiej Zielinski; **Grafički urednik:** Bartlomiej Zielinski; **Suradnici:** Paola Glavurtić, Domagoj Sajter, Josip Planinić, Branimir Kovačević, Josip Buljan, Zdravko Tišljar, Divna Bajkuša, Mirta Vranko; **Tisk:** FEROPROMS d.o.o., Zagreb. **Godišnja preplata** 150 KN, donatorska 300 KN, za Europu: 33 EUR. Za kontinent: 55 USD. Pojedinačni broj 15 KN. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527. Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi na gornjem lijevom uglu naljepnice. Novi pretplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo. **Devizni račun:** PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia, SWIFT CODE: PBZGHR2X IBAN HR77 2340 0091 1100 8789 2

KOMENTAR

JEDNOSTAVNO Chiara!

Ovaj broj časopisa najvećim dijelom posvećujemo Chiari Lubich, preminuloj 14. ožujka, utemeljiteljici Pokreta fokolara pa tako i Novoga svijeta. Možemo reći da je Novi svijet natopljen idejama i načelima proisteklim iz njezine karizme jedinstva. Nadamo se da ćemo uskoro uspjeti objaviti još opširnije izdanje u kojem ćemo predstaviti njezin lik s raznih motrišta.

Ona je za sve bila Chiara. Nije, naime, bilo potrebno pojasniti nešto više. U vremenu kada se u bujici riječi traži jedna-ključna riječ, njezino ime najbolje označava njezinu osobnost, njezin poziv i poslanje. Na stranicama posvećenima njezinom liku naslutit ćemo koliko je susret s njom i s njezinim riječima prosvijetlio umove i užario srca.

Chiara je pripadala svima. Bila je fokolarina, katolkinja, kršćanka, vjernica, žena i laikinja, ali je pripadala svima. I ljudima bez vjerskih uporišta i uvjerenja otvorila je vrata svoga pokreta, štoviše tvrdila je da bez njih pokret nije ono što treba biti.

"Kad Bog zapali jedno svjetlo koje rasvjetljuje tminu što nas okružuje, svjetlo koje nas vodi k Bogu, mi ne gledamo tko nam nosi to svjetlo, je li to

muškarac ili žena. To je poslanik, poslanica Božja za nas, bez obzira na naše različitosti i mi je slijedimo zahvaljujući Bogu za dar." Tim je riječima stari budistički redovnik i učitelj Ajan Tong svojevremenno predstavio Chiaru studentima u Tajlandu. Chiara je dar svjetla za mnoge ljude današnjeg vremena.

Na vijest o njezinoj smrti i kod nas su se razne zajednice i pojedinci javljali izražavajući sućut, ali i sigurnost da je Chiara stigla u nebo. Svatko od njih primio je nešto važno i veliko od Chiare za što je osjećao potrebu zahvalititi.

Mnogi se sjećaju njezinog nastupa u zagrebačkoj prvo-stolnici 10. travnja 1999. Bilo je to niti godinu dana nakon što je Ivanu Pavlu II. obećala na Trgu sv. Petra da će se svim snagama založiti za zajedništvo među pokretima. To zahtjevno obećanje počelo se ostvarivati, štoviše ubrzo se proširilo i na pokrete drugih Crkava, a da ni ona ni drugi utemeljitelji nisu razradili jasnou strategiju djelovanja. "Partitura je zapisana na nebu, naše je slušati što nam glas Duha Svetoga govori kad se susretнемo", govorila je tada Chiara. Ona se i u Zagrebu obratila pripadnicima novih crkvenih pokreta i zajednica i govorila im o zajedništvu.

Članovima Pokreta fokolara u Hrvatskoj tih je dana dala zadatak da rade na zajedništvu među pokretima. Danas možemo raspoznati plodove tog puta zajedništva u našoj Crkvi i društvu.

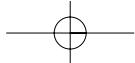
Dina Perkov

Pripadala je svima,
za sve je bila Chiara.

Susret s njom i s njezinim riječima
prosvjetljivao je umove i žario srca

Na njezinom posljednjem ispraćaju u Rimu bila je i skupina mladih iz Hrvatske. Otišli su pozdraviti svoju prijateljicu koja im je uvijek pomagala i razumjela ih. Neki od njih će je nazvati velikom revolucionarkom, a mnogi i mamom, kao što je to rekao jedan mladić: "Zašto idem? Kakvo pitanje? Pa idem k mami!"

Baš tako joj se dirljivom toplinom posljednji put obratio i budistički redovnik Luce Ardente. Svima njima Chiara je darovala novi život koji ih sada obvezuje još više da nastave njezino Djelo.

IZ ŽIVOTA

POPUT ČUDA

Prije dvije godine ostala sam bez posla. Slijedilo je vrlo teško razdoblje jer nisam uspijevala prihvati taj gubitak, tim više što sam ga doživjela kao veliku nepravdu. Osim teške obiteljske situacije nastale upravo u to vrijeme, gušili su me i mnogi drugi problemi.

Osjećala sam se usamljenom i očajnom. Jednog jutra, dok sam gorko plakala, došao mi je na misao Pokret fokolara koji sam upoznala prije više godina, ali s kojim više nisam imala nikakav kontakt. Na poseban način počela sam razmišljati o ekonomiji zajedništva i o značenju koje može imati rad življen u tom duhu. Uputila sam e-mail poruku, izlivši svu mržnju i jad što su me obuzeli, tražeći pomoć za moju dušu.

Odmah sam dobila odgovor od Anamarije, koju još do danas nisam upoznala, ali sam joj

jako zahvalna. Povezala me sa čovjekom odgovornim za *Mrežu za zapošljavanje*, a on se odmah prihvatio moga slučaja. Bilo je to moje sidro spaša. S ljubavlju i strpljivošću nastojao mi je vratiti povjerenje i nadu i pomogao mi reagirati.

Sljedećih mjeseci učinio je sve da se osjetim korisnom, ljubljennom i potrebnom. Pomogao mi je napisati životopis i poslati ga na što više adresa, zamolivši mnoge prijatelje da mi pomognu. No znao bi me i nagraditi kada je to bilo potrebno.

Osjećala sam njegovu stalnu prisutnost, uz ljubav i molitve svih onih koji se zalažu u promicanju ekonomije zajedništva. Zahvaljujući pomoći što sam je primila uspjela sam živjeti šest mjeseci, tražeći usput posao i noseći se s mojim obiteljskim problemima... I upravo kada su se moje materijalne mogućnosti gotovo iscrpile, dobila sam posao.

Živjela sam ovu pustolovinu poput čuda, ne toliko i ne samo zbog sretnog rješenja, već zbog čuda nade koje su mnoge osobe živjele oko mene. Osjetiti i dodirnuti ljubav Božju bio je za mene veliki dar.

C. H.

(2) arhiv C.N.

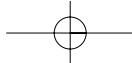
KONKRETNO SLUŽENJE

Jako me dirnula Riječ života od travnja prošle godine: "A ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje", na poseban način kad sam čula kako je važno ljubiti konkretno, s mišicama, a ne samo osećajima.

U tim danima suprug je po cijele dane radio, čak i za praznike. Trudila sam se da djeca ne osjeti njegov nedostatak. Mada je trebalo puno toga urediti oko kuće, kad me je najmlađi sin zamolio da se malo igram s njim, sjetila sam se da to nije izgubljeno vrijeme, ostavila sam sve i posvetila se njemu. I stariji sin se priključio igri pa smo mlađega zajedno gurali u plastičnim kolicama. U zanosu igre gurnuli smo ga malo jače pa se prevrnuo i ispaо iz kolica, a mi smo se smijali puni radošti.

Drugi me dan kćerka zamolila da s njom igram odbojku. Prvo nisam htjela, jer sam imala već svoje planove, ali opet me je pomisao na Riječ života zaustavila i podsjetila me da se iz ljubavi trebamo poistovijetiti s drugim. Oko pola sata smo se zajedno igrale, a u međuvremenu smo i porazgovarale. Zaista je predivno kad uspijem izgubiti svoje planove da bih ljubila drugoga, jer radošć koju nakon toga osjećam potpuno me ispunjava.

D. M.

RIJEČ ŽIVOTA

VRIJEME mira

Chiara Lubich

"Mir će biti djelo pravde, a plod pravednosti – trajan pokoj i uzdanje."

Dok se na nas ne izlazi pustinja postat' voćnjak, a voćnjak se u šumu pretvorit.¹ Tako započinje tekst iz kojega je uzeta Riječ života ovoga mjeseca. Prorok Izajija u drugoj polovici 8. stoljeća prije Krista naviješta budućnost nade za čovječanstvo, poput novog stvaranja, novi 'voćnjak', gdje prebiva pravo i pravda iz kojih može proizići mir i sigurnost.

To novo doba mira (*shalom*) bit će djelo božanskoga duha, životna snaga sposobna obnoviti stvaranje. Ujedno će biti i plod poštovanja saveza između Boga i njegova naroda i između članova samoga naroda, budući da su zajedništvo s Bogom i zajednica ljudi nerazdvojivi.

"Mir će biti djelo pravde, a plod pravednosti – trajan pokoj i uzdanje."

Izajijine riječi pozivaju na potrebu ozbiljnog i odgovornog zauzimanja za poštivanje općih pravila građanskog suživota koja sprječavaju egoistični individualizam i slijepu samovolju, podupiru skladnu koegzistenciju i djelovanje u cilju općega dobra.

Je li moguće živjeti po pravdi i prakticirati pravo? Da, pod uvjetom da u svim drugim ljudima prepoznamo braću i sestre i da čovječanstvo promatramo kao

jednu obitelj, u duhu sveopćeg bratstva.

A kako ga vidjeti takvim bez prisutnosti Oca sviju ljudi? On je, možemo reći, već utisnuo sveopće bratstvo u DNK svake osobe. Prva volja jednoga oca jest da se djeca ponašaju kao braća i sestre, da se poštuju i vole.

Očev Sin u najvišem smislu, Brat svakoga čovjeka je upravo zato došao i ostavio nam uzajamnu ljubav kao pravilo društvenoga života. Poštivanje pravila suživota i vršenje svojih dužnosti jest izraz ljubavi.

Ljubav je posljednje pravilo svakog djelovanja, pokretač je istinske pravednosti i donosi mir. Države trebaju zakone koji će se sve više prilagođavati potrebama društvenog i međunarodnog života, ali nadasve trebaju muževe i žene kod kojih ljubav uređuje nutrinu. Taj red je pravda i samo u takvom redu zakoni imaju vrijednost.

"Mir će biti djelo pravde, a plod pravednosti – trajan pokoj i uzdanje."

Kako ćemo živjeti Riječ života ovoga mjeseca?

Zalažući se još više u dužnostima našeg zvanja, u etici, u poštenju, u zakonitosti.

Prepoznavajući u drugima osobe koje pripadaju istoj obitelji i od nas očekuju pažnju, poštovanje, blisku solidarnost.

Ako u temelj svoga života, u svoje odnose s bližnjima, postaviš stalnu uzajamnu ljubav (koja

"Mir će biti djelo pravde, a plod pravednosti – trajan pokoj i uzdanje."

(Iz 32, 17)

prethodi svemu drugome), kao najpotpuniji izraz tvoje ljubavi prema Bogu, onda će se tvoja pravednost svidjeti Bogu.

"Mir će biti djelo pravde, a plod pravednosti – trajan pokoj i uzdanje."

Jedan gradski redar s juga Italije želio se solidarizirati s ljudima u nevolji pa se s obitelji preselio u noviju četvrt grada s neuredenim cestama, bez javne rasvjete, bez vodovoda i kanalizacije, a da ne govorimo o socijalnim službama i javnom prometu.

"Pokušali smo sa svakom obitelji i stanovnikom četvrti stvoriti odnos i uspostaviti dijalog – pripovijeda – te popraviti razdor između građana i javne uprave. Malo po malo oko tri tisuće stanovnika te četvrti postali su aktivni subjekti u odnosima s javnim institucijama, preko odbora osnovanog u tu svrhu. Od regionalne uprave uspjeli smo dobiti veći iznos sredstava za sanaciju četvrti koja je sada postala primjerna četvrt te su pokrenute odgojne aktivnosti za predstavnike odbora svih četvrti grada."

□

1 Iz 32, 15

4.00	5.00	6.00	7.00	8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13
-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	

DJeca za jedinstvo

SVJETSKA UTRKA

run4unity 2008.

*U subotu 10. svibnja
od 16,00 do 17,00 sati
u svim vremenskim zonama
Djeca za jedinstvo Pokreta
fokolara priređuju drugu svjetsku
sportsku utrku Run4unity, kako bi izrazili svoje
zalaganje da grade jedinstvo među narodima*

Djeca nastavljaju trku prema jedinstvu na tragu Chiare Lubich. "Doći će trenutak kad će odrasli završiti svoju trku", pisala je Chiara 1968., "a dječak koji je postao odrastao čovjek trčat će sve dok mu se drugi dječak ne približi s istom zastavom. Sve dok svi ne postanu doista jedno i dok se Isusova oporuka ne ispunи."

Prije 40 godina Chiara je tim riječima opisala povijesno predavanje zastave generacije koja je započela Pokret fokolara novim naraštajima.

Utrka Run4unity priprema se već više od godine dana i prva je velika manifestacija Pokreta fokolara nakon posljednjeg pozdrava Chiari. Iz raznih zemalja svijeta jednodušno je od sve djece stigao prijedlog da se ovaj međunarodni događaj pretvori u veliko HVALA njoj, popraćeno obnovljenom obvezom preuzetom pred cijelim svijetom, da nose naprijed njezin najludi san: "Donijeti Bogu svijet u rukama. Oče, da svi budu jedno".

Od otoka Fizi do San Francisca

Nakon prve utrke 2005. godine, u kojoj je sudjelovalo više od 100.000 djece u 340 gradova iz 89 zemalja, djeca različitih naroda, kultura i vjera opet će zajedno trčati znakovitim mjesima kako bi nad svijetom na simboličan način zasjala duga mira.

Utrku će započeti djeca s otoka Fidiži u Pacifičkom Oceanu u 16,00 sati po lokalnom vremenu. U 17,00 će na virtualan način, internetom, predati štafetu palicu sljedećoj vremenskoj zoni. U vremenu od 24 sata utrka će obuhvatiti sve geografske širine, a u njoj će sudjelovati poznate osobe iz sporta i kulture, te državne i vjerske ličnosti. Završit će je djeca iz San Francisca, Vancouvera, Lime i Santiaga del Cile. Sportske manifestacije

će se održavati na mjestima koja su simbol mira, prolazit će se uz granice zaraćenih zemalja, ulaziti u gradske četvrti gdje vladaju napetosti, trčat će se Ekvatorom, kao i ulicama velikih metropola, posvuda s istim ciljem: svjedočiti zalaganje za izgradnju jedinstva i mira.

Utrka u utrci

U nedjelju nakon utrke predviđena je akcija *Obojimo grad*

Dolores
Poletto

SOUTH PA
OCEAN

Diljem svijeta
ubrzavaju se
pripreme za
ovogodišnju
utrku Run4unity

4.00	5.00	6.00	7.00	8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13
-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	

13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00	22
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1

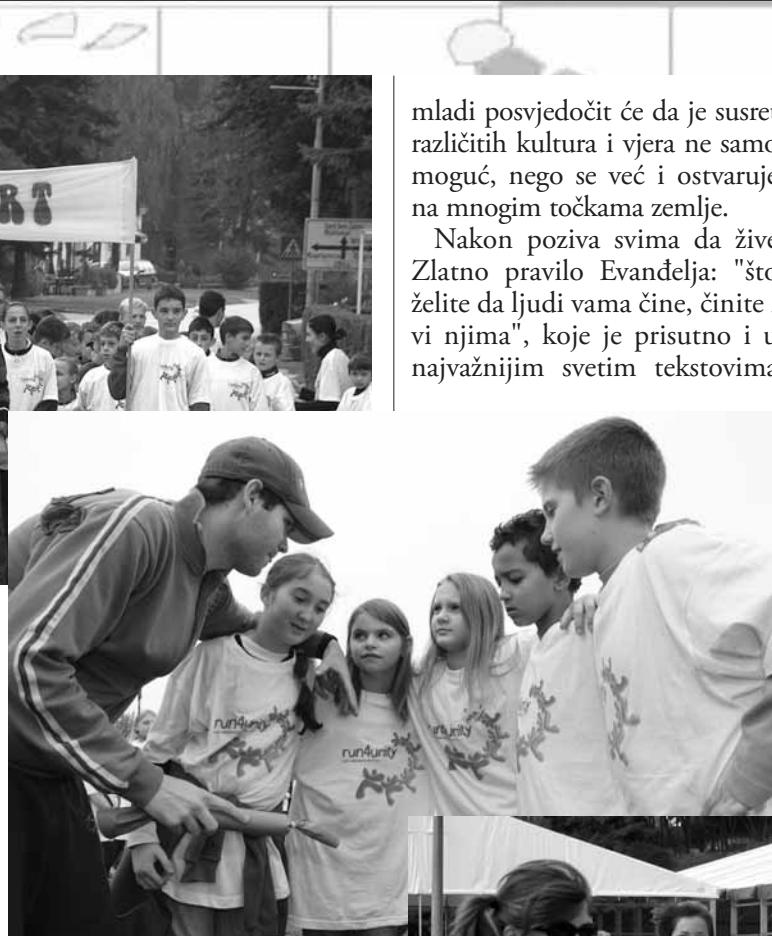

ljubavlju. Riječ je o inicijativi koju su s puno mašte 2005. godine pokrenula Djeca za jedinstvo, želeći ljubavlju obojiti sive četvrti svoga grada: darovati radost i prijateljstvo ljudima u staračkim domovima, djeci u domovima za napuštenu djecu, napuštenim osobama i onima s ruba društva, urediti zapuštene

gradske parkove i druga mesta. Djeca i mladi, u dogovoru s mjesnim institucijama i povezani na svjetskoj razini preko web stranice (www.teens4unity.net), žele biti aktivni građani, promicatelji budućnosti mira i zajedništva među narodima.

Djeca za jedinstvo organiziraju i svjetsku izložbu bratstva sa

stotinama ostvarenja akcije *Obojimo grad ljubavlju*, koju promiču na lokalnoj i svjetskoj razini. Tom će se prigodom nagraditi sedam gradova koja su ostvarila najveći broj aktivnosti za akciju *Obojimo grad ljubavlju* ili su se istakli po originalnosti inicijativa.

Povezivanje s Rimom

Vrhunac utrke bit će izravni prijenos putem satelita i interneta iz Rima, sa Trga Navona od 18 do 19.30 sati. Bit će to emisija s koreografijama, pripovijestima, projektima, a sudjelovat će 2000 djece sa svih kontinenata i preko 100 000 iz cijelog svijeta, s izvještajima o utrci i povezivanjem uživo sa sudionicima utrke iz različitih zemalja svijeta, obraćanjima Chiare Lubich djeci, te razgovorima s prvim svjedocima Pokreta.

Svojim umjetničkim izrazima, igrama i svjedočanstvima djeca i

mladi posvjedočit će da je susret različitih kultura i vjera ne samo moguć, nego se već i ostvaruje na mnogim točkama zemlje.

Nakon poziva svima da žive Zlatno pravilo Evandželja: "što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima", koje je prisutno i u najvažnijim svetim tekstovima

drugih religija, *Run4unity* 2008. završit će koreografijom čiji je simbol svjetlo – izraz ljubavi koja rasvjetljava malene i velike noći pojedinaca i svijeta.

Utrka *Run4unity* do sada je dobila pokroviteljstvo generalnog tajništva Vijeća Europe, visoko pokroviteljstvo predsjednika Italije, talijanskog Ministarstva vanjskih poslova itd.

U utruku će se uključiti i djeca iz Hrvatske i to u Zagrebu, Križevcima, Splitu i Zadru. □

ARTIC OC

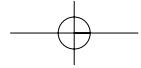
Na slikama: utrka
Run4unity 2005.
u Križevcima,
Zagrebu i Splitu

KOREA

INDIA

AUSTRALIA

13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00	22
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1

PEDAGOGIJA ZAJEDNIŠTVA

Posljednji modul stručnog usavršavanja Pedagogije zajedništva i Agazzi metode, nastao u organizaciji EDU-a Pokreta fokolara iz Rima, Učiteljskog fakulteta iz Zagreba i dječjeg vrtića „Zraka sunca“ iz Križevaca okupio je respektabilne stručnjake. Oni su 29. veljače na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu i 1. ožujka u Hrvats-

INTERDISCIPLINARNI PRISTUP u promišljanju odgoja

Održan skup predavanja otvorenih za javnost na temu Odgoj - ususret novom preporodu? i Uzajamnost – za obnovu pojedinaca i zajednice

**Paola
Glavurtić**

Na učiteljskom fakultetu u Zagrebu nakon izlaganja profesora iz Italije slijedio je dijalog

kom domu u Križevcima predstavili viziju, interpretaciju i stajalište problematike krize i dezorientiranosti suvremenog odgoja na svjetskoj razini, promatrano sa stajališta pojedinih disciplina (antropologije, ekologije, pedagogije i ekonomije). Predavanjima eminentnih struč-

njaka i predavača nazočili su i gosti: talijanski veleposlanik u Zagrebu dr. Alessandro Pignatti, dr. Paola Ciccolella iz talijanskog Instituta za kulturu u Zagrebu, prof. dr. sc. Zlatko Žoglev, rektor svih fakulteta u Bitoli, prodekan Učiteljskog fakulteta u Skopju prof. Aziz Shehu, prof. Marija Ivanković, načelnica za Predškolski odgoj pri ministarstvu Republike Hrvatske, glavni tajnik Nadbiskupijske sinode dr. Tomislav Markić, kao izaslanik kardinala Bozanića, župan i dožupan Koprivničko-Križevačke županije Darko Koren i Vjekoslav Flamaceta, te drugi uzvanici iz Hrvatske, Slovenije, Bugarske, Mađarske, Srbije i Makedonije.

Ekološku perspektivu odgoja i uzajamnosti zastupao je prof. Sergio Rondinara sa Salezijanskog sveučilišta u Rimu. On je istaknuo kako je temeljni problem tehnološke civilizacije upravo kriza okoliša kao pogoršanje odnosa između čovjeka

i prirode. Pritom je osobito naglasio kako je kriza okoliša dublja kriza, antropološka, jer je čovjek sebe postavio za apsolutnog vladara prirode. Stoga je ona transnacionalna i transkulturna, odnosno globalna, pa joj se treba pristupiti interdisciplinarno, jer se do istinske i autentične promjene ne može doći ako se ne isprave vrijednosti i kategorije koje vode zapadnu civilizaciju.

Profesor ekonomije na Milanskom državnom sveučilištu **Luigino Bruni** istaknuo je kako su kultura (a samim time i ekonomija) i odgoj sve više povezani: ili se odgajamo uvijek i na svim područjima, ili je odgoj promašen. Danas je granica između ekonomskog i građanskog gledišta sve manje vidljiva i zato je nezamisljivo ne vidjeti kako su ekonomski odabiri i kultura (štедnja, potrošnja, proizvodnja...) istodobno i odgojne datosti. Za potrošnju treba odgajati, kako

(Z) MIRKAVZ Hričar

je rekao prof. Bruni, jer odabir potrošnje stvaraju ovisnost i podložni su sustavnim pogreškama koje nas vode odabiru onoga što ne doprinosi našoj sreći. Primjerice, danas se troši suviše udobnosti, a malo stvaračkih dobara, što je u suprotnosti s ekonomijom otvorenom zajedništvu, koja je, kako se u ovom programu predstavlja, od osobitog kulturnog i pedagoškog značaja.

Prof. Michele de Beni, jedan od voditelja programa Pedagogije zajedništva i Agazzi metode i profesor pedagogije na državnom sveučilištu u Trentu, osvrnuo se na odgoj kao pothvat razmjene i uzajamnosti. Pri tom se poslužio filozofsko-pedagoškom vizijom Jacquesa Maritaina koji o odgoju govori kao o paradoksu, tvrdeći da najvažnija stvar odgoja nije odgajanje, a još manje poučavanje, već ponajprije unutarnja snaga, sposobnost pravilne procjene života, i iskustvo – koje je najčešće plod neizrecive patnje i suočenja. Riječ je o "inteligenciji" koja se ne može naučiti ni u jednoj školi, ni na jednom tečaju... budući da ne postoje tečajevi mudrosti. Mudrost se stječe duhovnim iskustvima, a ona dosežu vrhunac u onoj uvišenoj životnoj istini da nema ničega većeg na svijetu od ljubavi. "Ako u nekom kutku Zemlje postoji ljubav, ondje postoji život, a životni žar je djelić raja u populuku".

De Beni je u nastavku svratio pozornost na lik odgojitelja rekvaviši kako se danas osjeća potreba da se iznova osmisli način izobrazbe odgojitelja. Uz ponovno buđenje vjere u odgoj to je jedna od najvažnijih stvari za budućnost civilizacije.

Poziv i uloga odgojitelja danas su obavijeni šutnjom. Oni postaju demotivirani zbog pre-

male pozornosti javnosti i gotovo nemoćni pred pretjeranom moći medija. Odgoj je najveće blago, ali u ovom našem društvu "bez očeva" još je žurnije razmotriti pitanje odgojnog poziva. U svijetu, naime, ne nedostaje finansijskih sredstava za školstvo, nedostaje učitelja, onih pravih, spremnih slijediti poziv, istrošiti se i dati dušu odgoju.

Za prof. Veru Araujo, sociologinju iz Rima koja je govorila o odgoju i uzajamnosti iz perspektive antropologije, uzajamnost priziva odnos, a odnos

više organiziramo nego što ih slobodno tražimo. Potvrđuje to i kriza koja je zahvatila društvo i njegove sastavnice u kojima je odnos primaran: obitelj, školu, kulturne ustanove. Kada se govorci o odnosima, kao da se želi naglasiti prisutnost, ako ne i nužnost, natjecateljskih, suparničkih, neprijateljskih, sukobljenih, pa čak i posvađanih i zavađenih odnosa. Osjeća se potreba za *kulturom odnosa*. Drugim riječima, potrebno je uložiti napor i volju u odgojnu djelatnost i oblikovanje ljudi za odnos. Osoba i društvo često su

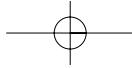
osobu i zajednicu. Pri tom je upozorila kako kategorija pojedinac može biti siromašna, ali kategorija osoba je vrlo bogata i osebujna, jer osoba znači odnos koji se temelji na odnosu s apsolutnim i s bližnjim, a zajednica je „nova osoba“ koja sjedinjuje različite osobe, povezujući ih iznutra.

Ustvrdila je da društvo u kojem živimo ne pridaje odnosima važno mjesto. Čini mi se da društveni život i odnose više podnosimo nego što ih želimo,

suprotstavljeni jer nedostaje odgovarajuća ispravna spoznaja i svijest o odnosu, a time i antropologija odnosa. Odnos valja shvatiti kao interakciju ili uzajamnu radnju. Uzajamnost je nužan element odnosa.

U popodnevnom dijelu predavači su za sve nazočne pripremili tematske radionice iz pedagogije, ekologije, ekonomije i sociologije.

*Izlaganje
Michelea
De Benija u
Hrvatskom domu
u Križevima. Za
stolom s lijeva na
desno: Majda
Rijavec, Vera
Araujo, Sergio
Rondinara,
Luigino Bruni i
Mile Silov*

POSEBAN PRILOG

HVALA CHIARA !

Umirnom ozračju molitve i dubokog
ganuća, 14. ožujka u 2 sata noću, u 88.
godini života Chiara Lubich završila je svoj ovoze-
maljski put u svojem domu u Rocca di Papa
(Rim), gdje se noć ranije na svoju želju vratila iz
bolnice Gemelli.

Dan ranije su stotine ljudi – rodbina, najbliži
suradnici i njezina duhovna djeca – dolazili u
njezinu sobu da bi joj uputili posljednji pozdrav.
Potom bi se u sabranosti zadržavali u obližnjoj
kapeli, a onda oko kuće dugo molili. Tako se
spontano stvorila neprekidna procesija. Usprkos
tome što je bila krajnje slaba, Chiara je nekima od
njih uspjela dati znak da ih razumije.

Iz cijelog svijeta stižu poruke sućuti od vjerskih
vođa, akademika i drugih ličnosti, te od
mnogih ljudi iz "njezina naroda".

Chiaru je prethodnih dana veoma obradovalo
pismo pape Benedikta XVI. u kojemu je napisao:

"Upoznat s kušnjom koju proživljavate, želim
Vam u ovom teškom trenutku zajamčiti moje
molitve, da bi Vam Gospodin dao olakšanje u
tijelu i utjehu u duhu. Pokazujući Vam znakove
svoje naklonosti, neka Vam da doživjeti otku-
piteljsku vrijednost patnje življene u dubokom
zajedništvu s Njim. Pod tim okriljem, udjelujem
Vam poseban blagoslov."

Ekumenski patrijarh iz Istanbula Bartolomej I.,
koji se tih dana nalazio u Rimu iznenadio je
Chiaru svojim posjetom. Zadržao se s njom u
trenucima bogatim duhovnošću i dubokim zajed-
ništvom. Na kraju je izjavio: "Želio sam doći
ovdje da bih donio svoje osobne pozdrave i poz-
drave Ekumenskog patrijarhata iz Istanbula pre-
dragoj Chiari Lubich koja je svojim životom
toliko dala i daje čitavoj Crkvi. Za zahvalnošću
sam joj udijelio i svoj blagoslov. Sretan sam što
sam je susreo."

BOG JE U TEBI!

Predrage moje,

željela bih biti pored svake od vas i govoriti vam sa srcem na dlanu i nježnošću Božjom; reći vam ono što mi prolazi srcem.

I u tebi je Svevišnji zacrtao svoj plan ljubavi. I ti možeš živjeti za nešto veliko u životu.

Vjeruj: Bog je u tebi!

Tvoja duša u milosti središte je Duha Svetoga, Boga koji posvećuje.

Uđi u sebe! Traži Boga, tvoga Boga, Onoga koji živi u tebi!

Kad bi ti znala koga nosiš u sebi!

Kad bi ti sve ostavila radi Njega!

Kad bi ovaj kratki život što izmiče i svaki dan pomalo zalazi ti usmjerila u Boga!

O, kad bi Bog bio Kralj u tebi i kad bi sve snage tvoje duše i tvoga tijela bile službenice toga Kralja, u Njegovoj božanskoj službi!

O, kad bi ga ti ljubila svim srcem, svim umom i svim snagama!

Tada bi se zaljubila u Njega i prošla bi svijetom naviještajući radosnu vijest!

Bog postoji. Živi za Njega.

Bog će ti suditi. Živi za Njega.

Bog će biti sve za tebe za koju godinu, čim prođe ovaj kratki život. Uroni u njega.

Ljubite ga.

Osluškujte što u svakom trenutku vašeg života On želi od vas.

Izvršite to svim poletom svoga srca, ulažući u tu božansku službu sve vaše snage.

Zaljubite se u Boga!

Puno je lijepoga na ovom svijetu! Najljepši je Bog!

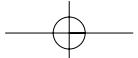
Nemojte da vam mladost prođe, pa da u jecanju zbog promašenog života morate reći sa svetim Augustinom: "Kasno sam te ljubila! Kasno sam te ljubila, o ljepoto uvijek stara i uvijek nova!"

(...) Ne! Sada te ljubim, Bože moj i sve moje!

Zaljubiti se u Boga na zemlji znači zaljubiti se u Njegovu volju, sve dok ga naša duša koja je živjela u toj božanskoj službi ne mogne vidjeti i imati uza se zauvijek.

Chiara

(Pismo iz 1943.)

POSEBAN PRILOG

foto: Chiara Lubich s kardinalom Josephom Ratzingerom dok je bio prefekt Kongregacije za nauk vjere

Papa Benedikt XVI. uputio je jednu poruku odmah nakon Chiarina preminuća, a drugu je poslao po kardinalu Bertoneu na oproštajno misno slavlje u rimskoj bazilici svetog Pavla izvan zidina

Sdubokim ganućem primio sam vijest o smrti gospođe Chiare Lubich koja je okončala dug i plodan život, obilježen neprekidnom ljubavi prema Isusu Napuštenom. U ovom trenutku bolnoga rastanka želio bih izraziti svoju duhovnu blizinu rodbini i čitavom Marijinu djelu-Pokretu fokolara čija je utemeljiteljica, kao i svima koji su cijenili njezin neumorni rad za zajedništvo u Crkvi, ekumenski dijalog i bratstvo među svim narodima. Zahvaljujem Gospodinu na svjedočanstvu njezina života, proživljenoga u neprekidnom osluškivanju potreba svremenog čovjeka u potpunoj poslušnosti Crkvi i papi. I dok njezinu dušu povjeravam Božjem milosrđu, moleći da je Otac prihvati u svoje krilo, želim svima onima koji su je poznavali ili su se s njom susreli i ostali zadivljeni čudesima koje je Bog ostvario po njezinu misionarskom žaru neka slijede njezine stope, održavajući uvijek živom karizmu. S tim željama zazivam Marijin majčinski zagovor i upućujem svima apostolski blagoslov.

Benedikt XVI.

Duhovno sudjelujem u svečanoj liturgiji kojom kršćanska zajednica prati Chiaru Lubich dok se opršta od ove zemlje kako bi ušla u krilo nebeskog Oca. Ponovno od srca upućujem izraze svoje sućuti odgovornima i čitavom Djelu Marijinu – Pokretu fokolara, kao i svima onima koji su surađivali s ovom velikodušnom svjedokinjom Kristovom, koja se neštedimice trošila za širenje evanđeoske poruke na svim područjima suvremenog društva, uvijek pozorna na znakove vremena.

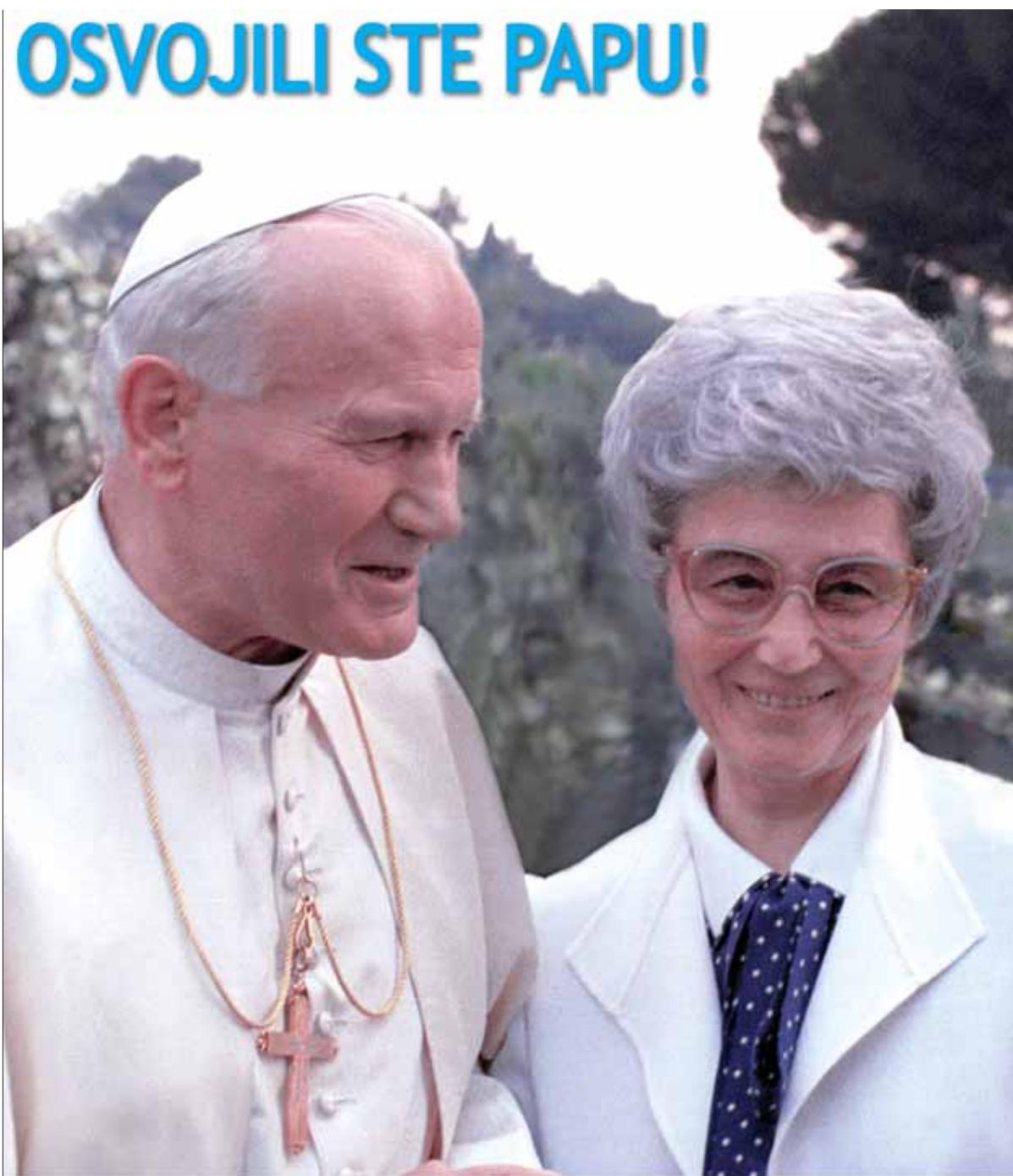
Brojni su razlozi zahvale Gospodinu što je darovao Crkvi ovu ženu nesalomljive vjere, samozatajnju poslanicu nade i mira, utemeljiteljicu velike duhovne obitelji koja obuhvaća mnogovrsna polja evangelizacije. Želio bih prije svega zahvaliti Bogu za službu koju je Chiara vršila u Crkvi: tihu i utjecajnu službu koju je Chiara Lubich izvršavala u potpunoj suglasnosti s crkvenim učiteljstvom. "Pape su nas uvijek razumjeli", govorila je.

To je stoga jer su Chiara i Djelo Marijino uvijek nastojali odgovoriti poučljivom vjernošću na svaki njihov poziv i želju. Trajna povezanost s mojim časnim prethodnicima slugom Božjim Pijom XII. i blaženim Ivanom XXIII., slugama Božjim Pavlom VI., Ivanom Pavlom I. i Ivanom Pavlom II. jasno je svjedočanstvo toga. Za nju je papinska misao bila sigurna vodilja i putokaz. Štoviše, promatrajući inicijative koje je pokrenula, čak bi se moglo reći da je imala gotovo proročku sposobnost da tu misao nasluti i ostvari je i prije no što je izgovorena. Njezina baština prelazi sada na njezinu duhovnu obitelj. Neka Djevica Marija, trajni Chiarin uzor, pomogne svakom fokolarinu i fokolarinki da nastave istim putem pridonoseći da Crkva uvijek bude škola i dom zajedništva, kako je napisao ljubljeni Ivan Pavao II. neposredno nakon proslave Velikog jubileja 2000. godine.

Bog nade neka primi dušu ove naše sestre, neka tjesi i podržava zalaganje svih onih koji preuzimaju njezinu duhovnu baštinu. Svima jamčim osobit spomen u molitvi, dok prisutnima na svetom obredu upućujem Apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 18. ožujka 2008.

OSVOJILI STE PAPU!

Chiara Lubich

Vaša je duhovnost otvorena, pozitivna, optimistička, smirena, ona osvaja... Osvojili ste i Papu... Rekao sam da vam želim da budete Crkva, između ostalog. Sada želim reći da želim Crkvi da bude vi.

(Family fest u Rimu 3. svibnja 1981.)

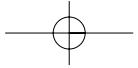
Puno puta, kada sam tužan, kada sam žalostan, dodu mi na misao... fokolarini. Tada nalazim utjehu, veliku utjehu, veliku utjehu!

(Susret Novog čovječanstva, Rim, 20. ožujka 1983.)

Dobro je što ste pronašli ovaj put, ovaj poziv ljubavi, dobro je! To je nadahnjujuća iskra svega onoga što se čini pod imenom Fokolari, svega onoga što jeste. Bilo je u povijesti Crkve puno radikalizama ljubavi. Postoji vaš radikalizam ljubavi, vaš, Chiarin, radikalizam fokolarina. Ljubav otvara put. Želim da taj put bude uvijek otvoren za Crkvu zahvaljujući vama!

(Posjet Centru Djela, 19. kolovoza 1984.)

foto:
Ivan Pavao II.
s Chiarom Lubich
u međunarodnom
centru Pokreta
fokolara u Rocca
di Papa godine
1984.

POSEBAN PRILOG

Ima ljudi čiji se život tako snažno i duboko dotakne našega života i nakon njihova odlaska ostane neko neizbrisivo nadahnuće i milost. Jedan takav život, dostojanstveno proživen i vrijedan pamćenja, bio je život Chiare Lubich, utemeljiteljice Pokreta fokolara.

I dok s dubokom i iskrenom bolji oplakuje mo njezin prijelaz Gospodinu, istodobno moramo prepoznati da za sobom nije ostavila prazninu već je nadahnula milijune ljudi po čitavom svijetu. Tijekom svojega života Chiara Lubich je osnivala zajednice koje se temelje na ljubavi i hrane Isusovom prvom zapovijedi i njegovim temeljnim pozivom: »Ljubite jedni

arhiv CSCaudiovisivi

MOTIVIRALA JE MILIJUNE LJUDI

Poruka carigradskog ekumenskog patrijarha

druge kao što sam ja ljubio vas« (Iv 13,34).

A plodovi ljubavi su neprolazni, oni će dugo živjeti u svakom pojedincu. Chiara Lubich se trudila živjeti riječi evanđelja, za jedinstvo Crkve, i promicati opće bratstvo. Na tim je područjima njezin rad ne samo dotaknuo desetke tisuća članova i milijune pristaša Pokreta fokolara već je ohrabrio brojne ljudi različitih vjera te ih sve prožeо pravim poniznim duhom.

Izražavajući dobrodošlicu poglavaru neke Crkve, ili pozdravljajući predsjednika neke države, primajući nagradu za razvoj religija ili doktorat s područja odgoja, govoreći dragim članovima svoje velike zajednice ili časnom skupu Ujedinjenih naroda, Chiara je uvijek bila puna i sve je ispunjala vatrom duha Božjega, darujući ga svojim karakterističnim osmijehom.

Osobno nikada neću zaboraviti kako me zajednica Pokreta fokolara, slijedeći njezin primjer, uvijek velikodušno prihvaćala, izražavajući mi u svakom gradu koji sam posjetio, a gdje je zajednica bila nazočna, dobrodošlicu cvijećem.

Chiara je svojim neumornim radom na promicanju ekumenskih odnosa »dijalogom ljubavi« uistinu zaslужila najveće i najdublje poštovanje carigradske Crkve.

U ostvarivanju tih ciljeva blisko je surađivala s papom Pavlom VI., pa ju je ekumenski patrijarh Atenagora s nježnošću nazivao Tekla, imenom Pavlove apostolske suradnice. S ljubavlju se prisjećamo njezinih brojnih posjeta ekumenskom patrijarhatu, i patrijarhu Atenagori ili mojem prethodniku Demetriosu, i u vrijeme mojega skromnog obavljanja ove dužnosti. Ne mogu zaboraviti naš susret tijekom mojega posljednjeg boravka u Rimu, 1. ožujka ove godine, samo nekoliko dana prije njezina svetog prelaska u vječnost.

I baš kao što život uskrsloga Krista dolazi do izražaja po stvarnosti križa, a Kršćanska se crkva rađa iz krvi mučenika, ne iznenaduje da je Chiara Lubich svoj pokret utemeljila na ruševinama i beznadnosti Drugoga svjetskog rata. Poslanje čitavoga njezina života bilo je blažiti ljudske patnje, siromaštvo, bol i utjeloviti »radosnu vijest« mira i pomirenja u svakom kutku planeta.

Duša joj počivala u miru među pravednicima, tamo gdje više nema boli, patnje ni plača. Sigurni smo da će sjećanje na nju ostati vječno. I neka Gospodin života i smrti utješi sve one koji je ljube. Amen.

Bartolomej I.

POSLJEDNJE GODINE

Rujna 2004. započela je završna noć. Tjelesne patnje, duhovne kušnje, pitanja bez odgovora. Posljednje razdoblje Chiarina života kroz svjedočanstvo Eli Folonari, njezine tajnice i najbliže suradnice.

Svaki utemeljitelj tijekom svoga života živi specijalan odnos licem u lice s Bogom. No pravi uzlet uvijek je oznaka završnog životnog razdoblja.

Važni sastanci, putovanja, obveze prema javnosti, sve to uz stalni zadatak predsjedanja Pokretom, označili su život Chiare Lubich i u rujnu 2004. No u drugoj polovici mjeseca utemeljiteljica Fokolara iznenada se morala zaustaviti. Za to naizgled nije bilo razloga.

"Sjećam se da je samo rekla: 'Ne osjećam se dobro'", napominje Giulia Folonari – poznatija kao Eli – najbliža suradnica Chiare Lubich, u maloj zajednici fokolara s utemeljiteljicom još od 1953. godine.

U studenom 2006. Chiara je dobila upalu pluća i prebačena je u bolnicu Gemelli. Nakon

bolesti još je godinu dana uspjela pratiti najvažnije događaje u Pokretu. Zatim je počelo stalno postupno pogoršavanje. U jednom trenutku se pojačala respiratorna insuficijencija, sve to u tijelu koje je kroz dugi život bilo izloženo izuzetnim naporima.

Kako je živjela bolest posljednjih godina?

Kao jasnu Božju volju. Chiara je bila navikla u svim okolnostima vidjeti i ljubiti Božju volju. I ovu je bolest prihvatala s tim unutarnjim stavom. Riječ liječnika za nju je bila izraz Božje volje, dakle bila je jako poslušna. Uvijek se podvrgavala terapijama kako bi se mogla bolje osjećati i tako ispuniti Božji naum nad sobom.

Što se s duhovnog stajališta u njoj dogodilo?

Chiarin život bio je obilježen vrhuncima i ponorima, bolima i svjetlom. Protekle nam je godine kroz nekoliko zapisa objasnila nešto o velikoj duhovnoj kušnji koju je proživljavala.

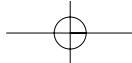
O čemu je bila riječ?

Rekla nam je da u tamnoj noći duha Bog intervenira radikalno, kako to kaže sveti Ivan od Križa. On čisti dušu u skladu sa svojim savršenstvom a da ona

(2) Annapaula Meier

Gore:
Chiara sa skupinom djece koja joj predstavljaju svoje ideje i projekte
Lijevo: Chiara pozdravlja odgovorne za zone svijeta u listopadu 2006.

POSEBAN PRILOG

ne može razumjeti taj veliki zahvat. Poznaje ga samo on. Ali on je tu, djeluje.

A što se dogodilo kod Chiare?

Boga više nije osjećala, nije djelovao, nije se pokazivao. Upotrijebila je jednu sliku: kao da se sunce spustilo na obzoru i zauvijek nestalo. Iz njezinih zapisanih bilješki proizlazi da je to bila još strašnija noć. Čovjek se pita: zašto živim? Što radim na ovome svijetu? Za što sam živio ako moj ideal više ne postoji?

To su pitanja današnjeg čovjeka, često neizrečena, ključna pitanja svijeta koji živi kao da Bog ne postoji.

Jako me pogodila jedna rečenica koju je izgovorila: "Ja trpim za sve grijehu svijeta, za sve grješnike". U predivnom telegramu što nam ga je poslao, Papa je istaknuo otkupljujuću vrijednost boli. To je isto ono što je Chiara govorila i u posljednjem tjednu svoga života, gdje se mogao uočiti taj planetarni pogled, sveopći zagrljaj.

Je li imala nostalгију za intenzivnim životom kakvoga je provodila do prije kratkog vremena?

Riječ 'nostalgija' za Chiaru nije postojala. Nije imala snage da učini sve ono što je

željela, ali je uvijek gledala naprijed da bi stvorila nešto novo.

Nije se uspjela sresti s Benediktom XVI. Sigurno joj je bilo žao.

Naravno. Susrela se s tada kardinalom Ratzingerom kada se očekivalo odobrenje statuta. U rujnu se osjećala malo bolje i izrazila je želju da ode do Pape, ali zdravlje nije pratilo tu odluku.

Primala je osobe iz Pokreta zbog raznih razloga. Je li neka zlatna nit povezivala njezine riječi?

Odgovarala je na pitanja o različitim temama vezanim uz Pokret. Svakoga je usmjeravala da odlučno upozna i sve više ljubi Isusa i Mariju, živeći Riječ bez oklijevanja i bez polovičnosti.

Što je predlagala Vama iz njezinog fokolara?

Bila je zahtjevna osoba i puna ljubavi. Posljednje su godine bile označene još većom puninom ljubavi. Doista je zadivljujuće koliko je obilovala strpljenjem, jer je primjećivala da nismo na njezinoj duhovnoj visini. Nije uvijek postojala ona mjera jedinstva, ali se nije prilagođavala nama. Osjećala je zadatak da nas povede naprijed i zato nam je govorila što nam može pomoći u življenu duhovnosti zajedništva.

Ima li nešto što ju je radovalo u tom stanju tjelesne i duhovne patnje?

Njezin je život bio odnos s Bogom. Ako toga nije bilo, ništa je nije radovalo. Baš ništa. A mi nismo znali što učiniti, jer smo vidjeli učinke njezine patnje u plodovima života Pokreta, ali njoj to nije puno značilo. Zatim je počela govoriti da te rezultate osjeća svojima i tada je doživjela poneku utjehu.

*foto
Gore: Chiara je sve do siječnja primała osobe.*

Na slici s Ernestom Olivierom, utemljiteljem zaklade Sermig Desno: s tajnicom Eli Folonari i Doni Fratta u salonu njezinog fokolara gdje su se održavali brojni susreti

Je li je pogoršanje tjelesnog stanja navodilo da češće misli na smrt?

Nikad nismo govorili o smrti. Možda je u sebi osjetila da će doći taj trenutak, ali da će biti u Božjoj volji.

Jesu li je još zanimala događanja u svijetu, je li gledala vijesti?

U posljednje vrijeme nije više ništa gledala niti je pitala za situaciju. Bila je informirana samo preko pisama koja su joj dolazila od zajednica Pokreta proširenih po svijetu. Zato je bila u tijeku i znala je za nerede u mnogim afričkim zemljama i za napetost između Venezuele i Kolumbije. Prije bi mi rekla: 'pošalji odmah poruku i napiši da molim i očekujem vijesti'. U posljednje vrijeme više ne. Ne znam je li to zbog prevelikog umora ili zato što je nadnaravna dimenzija u njoj prevladala u svim aspektima.

Je li u posljednje vrijeme bilo prigoda da se nasmiješi?

Nedavno joj je došao u posjet Andrea Riccardi. Rekao joj je: 'Vidiš kako sam smršavio? To je zato što si me prije pozvala na ručak.' A ona je odgovorila: 'Čim se vratim, odmah ću te pozvati'. Chiara je prihvaćala šalu kad su je snage služile.

Njezin posljednji zapis?

Duhovnu misao za cijeli Pokret koja će uskoro izaći ona je napisala. Zatim je ispravila i prepravila tekst. Tema je kvaliteta odnosa s Bogom i među nama, na osnovi življenog evanđelja. Ali postoji još jedan njezin posljednji tekst, a to je poruka za pedesetu obljetnicu Pokreta u Njemačkoj.

Je li Chiarina duhovna noć trajala do smrti?

Svako toliko je zvala: 'mama', kao da traži pomoć, razumijevanje. Zatim, nekoliko dana prije smrti, iznenada je rekla: 'Gospa' i gledala je pred se. Nakon nekoliko trenutaka upitala sam je osjeća li se utješenom. Odgovorila je potvrđno i ostala je mirna i vedra cijelo popodne, nasmijana i smirena. Posljednja dva-tri dana bila su jako mirna. Možda i prije, ali ponekad je zvala ispodnjika.

U posljednjem tjednu Chiara je više puta izrazila želju da se vrati kući. Jeli ti to bilo drago ili si bila zabrinuta?

Prije mnogo vremena napisala je da osobe koje umiru traže da ih se vrati kući, ali da to nije želja za zemaljskim domom, nego za nebeskim. Kada je to izrekla, zastalo mi je u grlu.

Je li Chiari poslije bilo drago što se vratila kući?

Naravno. Vratile smo se noću, u jedan sat. Kada se sutradan probudila, pogledala je u vrt s prozora i izrazila zadovoljstvo što je dan sunčan. Bila je zadovoljna.

Chiara s odgovornima Pokreta fokolara iz Hrvatske, Slovenije, Mađarske i drugih zemalja jugoistočne Europe u listopadu 2007.

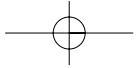
(3) Annapaula Meier

Sunce joj se vratilo. Izvana i iznutra. No tog popodneva 13. ožujka, stanje joj se pogoršalo. Mnogi su je tada mogli pozdraviti, posjetiti je dok je ležala na postelji u svojoj sobi. Uspavala se, a dah joj je postao kratak. Ljudi su bez prestanka dolazili da bi bili blizu majci, kako su to mnogi rekli. Poljubac u desnu ruku ili dodir. Gruče i bol, zahvalnost i ljubav, dok su se pjesme neprestano čule ispod njezinoz prozora.

Posljednji posjet bio je oko 22 sata. Rečeno joj je: "Odlaziš u krilo Očevo da bi tamo ostala zauvijek". Chiara je odgovorila spremno s jasnim 'da'. To je bila njezina posljednja riječ.

O 'krilu' Očevo govorila je čitavoga svog života. U 2 sata ujutro 14. ožujka je stigla. Benedikt XVI. u svojoj će poruci upotrijebiti isti izraz: krilo Očevo. Je li to čista slučajnost? U životu utemeljitelja takvih podudarnosti ne nedostaje. Ukazuju na jedno bogatstvo koje će se s vremenom potpuno razjasniti na korist svih.

(razgovaraao Paolo Loringa - Città Nuova)

POSEBAN PRILOG

Nakon što je 14. ožujka preminula, Chiara je prebačena u veliku dvoranu Centra Djela u Rocca di Papa, gdje je odmah pohrilo mnoštvo ljudi da bi joj odalo posljednju počast. Bili su to prije svega njezini sljedbenici svih generacija. Najprije najbliži, a kako su sati odmicali stizali su i oni iz europskih zemalja, pa i s drugih kontinenta. U tom šarolikom mnoštvu članova Pokreta i simpatizera koje je papa Ivan Pavao II. svojedobno nazvao narodom,

POSLJEDNJA POČAST CHIARI

Među ličnostima kardinal Rylko iz Papinskog vijeća za laike te odgovorni za pokrete i nove crkvene zajednice. Poruke talijanskog predsjednika Napolitana, predsjednika talijanske biskupske konferencije kardinala Bagnasca te hrvatskih kardinala i biskupa, kao i ljudi koji su se nadahnjivali njezinim životom

nalazimo i pripadnike drugih crkvenih pokreta, vjernike drugih Crkava, drugih religija, ljudi bez vjerskih uvjerenja, sve one čiji je život obasjala njezina karizma.

U ozračju ganuća i molitve, rijeka ljudi prolazi la je kraj njezina tijela okružena cvijećem, iznad kojega se nalazila se slika Gospe Čenstohovske, dar pape Ivana Pavla II. Svatko se želio barem na trenutak zaustaviti pred Chiarom da bi joj osobno zahvalio za darovani život, da bi je molio za potrebne milosti, sada kada više nije vezana ni vremenom ni prostorom, ili da bi jednostavno bio uz nju.

Donosimo svjedočanstva nekih od njih.

Jedan od svjedoka posljednjih mjesec dana njezina života u bolnici Gemelli, šef katedre za Pneumatologiju prof. Salvatore Valente, rekao je: "Chiara je strpljivo podnosiла sve patnje, vedro i u konstruktivnoj suradnji koja je bila doista dirljiva. Puno puta patnja predstavlja samo bolni teret. No ona je zadržala vedar pogled koji me pogađao u srce. Sve do trenutka prijelaza."

Predsjednik Papinskog vijeća za laike kardinal Stanislav Rylko: "Svaki susret s Chiarom bio je doživljaj koji je u mom životu ostavljao duboki trag. Znala je zaraziti svakog sugovornika svojim oduševljenjem za Božje stvari." Kardinal je ostavio

poruku njezinoj duhovnoj djeci: "Nosite hrabro naprijed plamen karizme: to je povijest koja se u Crkvi ne zaključuje, nego započinje."

Generalni tajnik Biskupske sinode mons. Nikola Eterović zahvalio je Chiari i njezinom Pokretu za aktivni doprinos u radu brojnih biskupskih sinoda, na kojima je najprije osobno, a zatim preko svojih suradnika bila prisutna još od 1985. Dajući svoj blagoslov njoj i svima okupljenima, izrazio je nadu kako će ona sada zagovarati u nebu ne samo pripadnike Pokreta fokolara, nego i sve u Crkvi.

Utemeljitelj Zajednice sv. Egidija Andrea Riccardi: "Chiara mi je pokazala dostojanstvo karizme, njezinu vrijednost, a to je najdragocjenije

(3) Thomas Kann

što imamo. Chiara pripada svima: Crkvi, pripadnicima drugih vjera, svem svijetu, jer je pripadala Isusu. Sada, kada prebiva u tišini, moramo je naučiti bolje slušati, a moći ćemo je slušati samo ako smo ujedinjeni."

Koordinator Obnove u duhu za Italiju, Salvatore Martinez: "Chiarina baština je baština ljubavi u znaku duhovnog majčinstva, na kojoj smo joj svi mi laici zahvalni." Zaustavio se na svjedočanstvu "ove žene koja se ne predaje pred izazovima sekularizacije te kulturnih, ideoloških i vjerskih protivnosti".

U molitvi pred Chiarom zaustavio se prior zajednice iz Taizéa i nasljednik brata Rogera, brat Alois s dvojicom subraće: "Mi u Taizéu zahvaljujemo Bogu za Chiarin život. Ona je svjetlo za nas. I to svjetlo ostaje među nama", rekao je brat Alois podsjetivši na veliko poštovanje i ljubav koju je brat Roger osjećao prema njoj.

Iz čitavog svijeta stigle su i druge poruke političkih i vjerskih ličnosti:

Talijanski predsjednik Giorgio Napoletano naziva Chiaru Lubich jednim od najvažnijih likova međuvjerskog i međukulturalnog dijaloga, snažnim i jasnim glasom u suvremenim previranjima. "Znala je osnovati jedan od najraširenijih pokreta u svijetu, koji je u stanju otvorenog duha ući u dijalog s laičkim svijetom na temelju superiornosti ljudskih vrjednota solidarnosti, pravde, mira među narodima i državama."

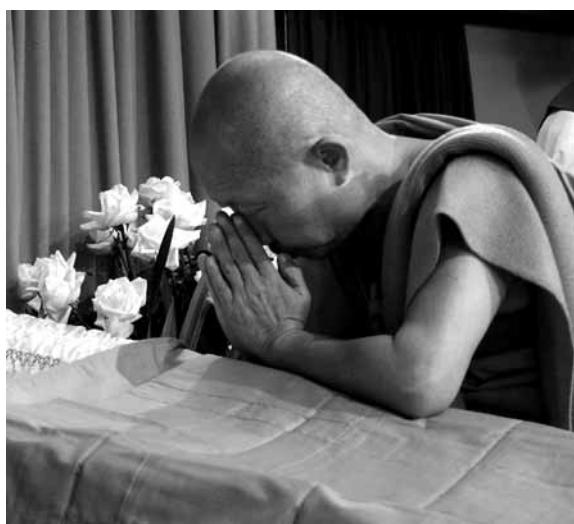
U brzojavu Talijanske biskupske konferencije koji potpisuju predsjednik kardinal Bagnasco i generalni tajnik mons. Betori navodi se da Chiarino iskustvo zajedništva obogaćuje život Crkve u Italiji i u svijetu. Prisjeća se s osobitim zahvalnošću snage njezinog svjedočanstva koje je iznjedrilo put vjere temeljen na načelu jedinstva, izvor života u Crkvi i u svijetu koji označava punina radosti.

Brojna su svjedočanstva utemeljitelja i predsjednika raznih pokreta i novih crkvenih zajednica s kojima je Chiara održavala kontakt, počevši od 1998. kada ih je Ivan Pavao II. pozvao na put zajedništva. Donosimo samo dva.

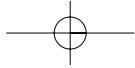
Zajednica don Benzija po riječima nasljednika Paola Ramonda, izražava zahvalnost "za ljubav prema drugim pokretima, udrugama i novim zajednicama, gdje je Chiara bila neumorni animator zajedništva".

Don Julian Carron, nasljednik don Giussanija na čelu pokreta **Zajedništvo i oslobođenje**, podsjeća na duge godine prijateljstva s don Giussanijem i govori o njezinoj karizmi "nikoj s ciljem uprisutnjavanja kršćanskog događaja kao svjetla koje podržava nadu."

□

*Ljevo: Eli Folonari, Marco Impagliazzo, Anna Fratta, Andrea Riccardi
Dolje: Budistički redovnik Luce Ardente u molitvi nad Chiarom*

POSEBAN PRILOG

*Mnogi hrvatski biskupi, kao i brojni ljudi iz Pokreta fokolara i bliskih Pokretu poslali su svoje poruke suošjećanja i zahvalnosti za Chiari život te svoja svjedočanstva.
Donosimo ulomke nekih od njih*

Kardinal Josip Bozanić: "Ne mogu ne izreći Bogu svoju iskrenu zahvalnost za predivno svjedočanstvo života što ga je Chiara podarila Crkvi i cijelome čovječanstvu. Chiara je pozvana u dom Očev upravo uoči proslave vazmenih otajstava, otajstava što ih je ona dugo i duboko razmatrala i koja su u njezinu duši probudila potrebu da odgovori na božansku želju 'da svi budu jedno' (Iv 17, 21), te su je navela da se svojim primjerom, svojim riječima i djelima, zauzme u širenju zajedništva u Crkvi, među kršćanima, među članovima različitih religija i među svim ljudima."

Zadarski nadbiskup mons. Ivan Prendić: "...Chiara je veliki Božji dar Crkvi. Kao što su nekada bili i Franjo i Dominik, i Ignacije, i Vinko Paulski i don Bosco. Ne možemo usporedjivati jer ne znamo. Gajimo nadu da će Gospodin pokazati budućim pokoljenjima svece našega vremena..."

Susreo sam je na susretima biskupa iz cijelog svijeta. Govorila je iz duše koja je bila obilježena ljubavlju prema Crkvi. Onaj tko ljubi Crkvu može govoriti i Papi i biskupima i redovnicima i redovnicama, i svima, i nitko se neće naći uvrijedjen ma kako to izgledalo britko, ali onaj tko ljubi, što je rekao sv. Augustin: Ljubi i čini što hoćeš..."

Vladika križevački mons. Slavomir Miklovš: "Jako sam ponosan što sam upoznao Chiaru daleke 1972. kroz njezinu izvanredno bogatu knjigu meditacija, a potom bio duboko povezan s njom, osobito nakon moga biskupskog ređenja 1983. na ljetnim susretima biskupa gdje sam je imao prilike više puta osobno susresti. Moja povezanost s njom živa je i preko svih članova Pokreta sve do danas. Vidio sam i osjećao u njoj

POZDRAV CHIARI IZ HRVATSKE

Kardinal Vinko Puljić: "U osobnom susretu s Chiarom u nekoliko navrata doživio sam upravo snažnu karizmatsku ulogu koju je ona iskustvom prenijela, a onda i samim tim što sam pratilo i čitao njezina razmišljanja. U tom rastu karizme fokolarina sam video kako ju je Bog vodio i kako ju je u danom momentu Crkvi darovao, da u čitavu Crkvu donese snažni impuls življena riječi Božje, jedinstva i učinkovite ljubavi. Zahvalan sam Bogu što sam je poznavao, radujem se da će ovaj Pokret nakon njezine smrti još jače moći živjeti tu karizmu jedinstva i ljubavi."

Chiara s kardinalom Bozanićem u Zagrebu 1999.

živo evanđelje, bila je poput upaljene svijeće koja je izgarala komunicirajući i djelujući."

Pomoćni biskup đakovačko srijemski mons. **Duro Hranić**: "Pridružujem se velikoj obitelji Djela Marijina i mnogim poštovateljima poštovane gđe Chiare Lubich u molitvi da je Gospodin krijevi snagom svoga Duha u nošenju križa bolesti, po kojem - u ovoj dubokoj korizmi - biva suočljena raspetom i uskrsom Gospodinu."

Krčki biskup mons. **Valter Župan**: "Vjerujemo da je Gospodin već udijelio preobilatom mjerom nagradu u vječnom životu plemenitoj ute-meljiteljici koja je sve svoje životne sile uložila u službu novog navještanja Radosne vijesti. Njezina je pojava, kamo god je došla, zračila nadom i optimizmom vjere. Zato je svagdje prima na otvorenih srdaca. Nadam se da će njezino djelo i dalje živjeti i širiti svoj blagotvorni utjecaj kako u čitavom svijetu tako i u Crkvi u Hrvatskoj."

Pomoćni biskup zagrebački mons. **Vlado Košić**: "S Vama dijelim i nadu uskrsnuća i vječnog zajedništva u predobrom Bogu Ljubavi u kojega je tako živo vjerovala i kojega je tako oduševljeno i zrelo svjedočila draga Chiara. Sjećam se kad je došla u Zagreb i u našu katedralu, kako smo mi biskupi zajedno s njom razgovarali. Sjećam se i riječi Svetoga Oca pape Ivana Pavla II. koji je za nju rekao "una grande cattolica". Želim da ju dobri nebeski Otac nagradi za svu njezinu ljubav i veliki doprinos porastu nade u Crkvi i svijetu našeg vremena."

Banjalučki biskup mons. **Franjo Komarica**: "S ne malim iznenadenjem primih vijest da je Gospodin života pozvao iz ovozemnog života k sebi u vječnost svoju vjernu službenicu, dičnog člana Kristove Crkve i građanku cijelog svijeta našu sestru po krsnoj milosti Chiari Lubich, koju sam imao sreću i osobno susresti.

Nisam znao da je bila bolesna. Spontano sam reagirao: Tebe Boga hvalimo za divno djelo Tvoje milosti koje si ostavio u svojoj vjernoj službenici i miljenici Chiari i po njoj u mnoštvu druge braće i sestara! Udjeli joj pokoj vječni i mjesto među izabranicima svojim! Večeras ću kod slavlja sv. Mise posebno zahvaljivati Kristu za njezin život i djelo – Djelo Marijino i moliti njegovo milosrđe za dragu mi pokojnicu. Molit ću i za sve Vas članova Marijina djela kako biste bili i vjerodostojni suradnici Kristovi u ostvarivanju njegove nakane sa započetim djelom."

Riječki nadbiskup mons. **Ivan Devčić**: "Zahvalan sam Bogu za dar i primjer koji smo u osobi pokojne Chiare primili. Neka je Gospodin

(2) arhiv NS

primi u zajedništvo svetih na nebu, gdje je Ona svojim neumornim radom na njivi Gospodnjoj upućivala mnoge ljudi današnjih vremena."

P. **Zlatko Špehar**, gvardijan iz Vukovara: "Mučenički hrvatski grad Vukovar, bogat bolom zbog nestanka mnogih ljudi, ujedinjuje se s vama i nudi bol cijele obitelji Fokolara u Hrvatskoj i u cijelom svijetu, zbog preminuća Žene od Boga blagoslovljene, sestre i majke mnogih, Chiare Lubich. Gospodin je u njezinu srcu pronašao čisto obitavalište za sebe i proširio bogatstvo svoga milosrđa mnogima u svijetu."

Tu smo dobrotu doživjeli i mi u Vukovaru. Osjetili smo se obavijeni plaštem ljubavi i molitava mnoge braće i sestara iz Pokreta fokolara, u vrijeme žalosti i napuštenosti. Vukovar je grad koji je zahvaljujući vašim molitvama našao put praštanja.

Sve to dugujemo Ženi od Boga blagoslovljenoj, Chiari Lubich. Na zemlji smo doživjeli blagoslov, a sada iz neba možemo očekivati njezinu zaštitu."

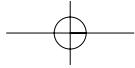
"Usuđujem se reći da smo izgubili NAŠU Chiari, jer smo je svi, makar samo izdaleka vidjeli i poznavali, voljeli. Još se živo sjećam njezina boravka u Zagrebu i susreta svih pokreta u katedrali 1999. godine."

"Neprocjenjivo bogatstvo je izgradila na ovoj zemlji i noćas je za sve učinjeno primila nagradu."

"Chiara, ona je svetica današnjeg vremena!"

"Sada će biti s nama, ako i mi kao ona nastavimo nositi radost svima u svijetu."

*Susret s članovima
Pokreta fokolara
iz zemalja
jugoistočne
Europe u Domu
sportova u
Zagrebu 1999.
Na slici s mons.
Slavomirom
Miklošem*

POSEBAN PRILOG

SJAJNA ZVIJEZDA

Uломci iz propovijedi vatikanskog državnog tajnika kardinala Bertonea na misi u bazilici svetog Pavla izvan zidina 18. ožujka 2008. uz sudjelovanje više od 40.000 ljudi, među kojima i skupina iz Hrvatske

Obrede i misno slavlje predvodio je državni tajnik Sвете Stolice kardinal Tarcisio Bertone

Chiara je prešla završnu etapu zemaljskoga puta praćena molitvama i ljubavlju svojih koji su se povezali u veliki neprekidan zagrljaj. One je noći njezin 'da' mističnom zaručniku njezine duše, Isusu Napuštenom – Uskrslom bio slab ali odlučan. Sada je doista sve svršeno: san s početaka postao je istina, žarka želja je ispunjena. Chiara susreće Onoga kojega je ljubila a da ga nije vidjela i puna radosti može uskliknuti: 'Da, Otkupitel moj živi!'

Vijest o njezinoj smrti odjeknula je posvuda, među tisućama muževa i žena na svih pet kontinenta, vjernika i nevjernika, moćnih i siromašnih ovoga svijeta. Benedikt XVI. odmah je poslao svoj blagoslov, a sada preko mene obnavlja svoje sudjelovanje u velikoj болji njezine duhovne obitelji.

Predstavnici drugih kršćanskih Crkava i raznih religija ujedinili su se u zbor poštovanja i divljenja, te dubokog sudjelovanja. I mediji su istaknuli njezin rad na širenju evanđeoske ljubavi među ljudima različitih kultura, vjera i svjetonazora. S pravom možemo reći da je život Chiare Lubich pjesma ljubavi Božjoj, Bogu koji je Ljubav.

'Tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu.' Koliko je puta Chiara razmatrala ove riječi i koliko ih je puta navela u svojim zapisima, primjerice u Rijećima života koje su stotinama tisuća ljudi bile duhovna formacija! Nema drugoga puta za upoznavanje Boga i za davanje smisla i vrijednosti ljudskom postojanju. Samo Ljubav, božanska Ljubav čini nas sposobnim 'rađati' ljubav, ljubiti čak i neprijatelje. To je kršćanska novost, u tome je cijelo evanđelje.

Dvadeseto stoljeće posuto je sjajnim zvjezdama te božanske ljubavi. (...) Iako je bremenito mnogim proturječjima, u tom je stoljeću Bog

Thomas Klam

potaknuo brojne herojske muževe i žene. Dok su liječili rane bolesnima i patnicima te dijelili sudbinu malenih, siromašnih i posljednjih, dijelili su i kruh ljubavi koji ozdravlja srca, otvara umove istini, vraća povjerenje i polet životima pogodenima nasiljem, nepravdom, grijehom. Neke od tih pionira ljubavi Crkva već pokazuje kao svece i blaženike: don Guanella, don Orione, don Calabria, Majka Terezija iz Kalkute i drugi.

To je bilo i stoljeće u kojem su nastali novi crkveni pokreti i Chiara Lubich nalazi mjesto u tom zviježđu s karizmom koja je baš njezina, prepoznatljiva po fizionomiji i apostolskom djelovanju. Utemeljiteljica Pokreta fokolara tihim i poniznim načinom nije osnivala ustanove za pružanje pomoći i unaprjeđivanje čovjeka, nego je palila "oganj Božje ljubavi u srcima". Ona je oblikovala osobe koje su ljubav, koje žive karizmu jedinstva i zajedništva s Bogom i bližnjim, koje šire ljubav-jedinstvo, postajući i sami 'fokolar', kao i njihovi domovi, njihov rad – gdje plamti ljubav i zahvaća sve oko sebe.

To je poslanje moguće svima jer evanđelje je svima dostupno: biskupima i svećenicima, djeci, mladima i odraslima, posvećenima i laicima, supružnicima, obiteljima i zajednicama, svima

pozvanima živjeti ideal jedinstva: da svi budu jedno. U posljednjem intervjuu koji je ostavila a objavljen je baš u danima njezine agonije, Chiara potvrđuje da je čudo užajamne ljubavi vitalna limfa Mistična Tijela Kristova."

U nastavku je kardinal Bertone spomenuo ogranke, pokrete za sve naraštaje, djela i dijaloge koji su nastali iz nastojanja Pokreta fokolara da doslovno živi Evandelje, 'najsnažniju i najefikasniju društvenu revoluciju'. Spomenuvši ekonomiju zajedništva poželio je da je mnogi znanstvenici i poduzetnici prihvate kao ozbiljan prijedlog

za planiranje novog svjetskog poretka. Naveo je i brojne susrete s predstavnicima raznih religija, političarima i ljudima iz kulture, te nastavio:

"Marijpoli, Marijin grad, tako je Chiara željela nazvati susrete i gradiće, modele društva obnovljenog evanđeoskom ljubavlju. Zašto Marijin grad? Jer je za Chiaru Gospa 'predragocjeni ključ za ulazak u evandelje'. I možda je upravo zbog toga bila sposobna efikasno i konstruktivno istaknuti marijanski profil u Crkvi. Mariji je odlučila povjeriti svoje djelo dajući mu njezinu ime: Djelo Marijino. Djelo će 'ostati na zemlji kao druga Maria: cijelovito evanđelje, ništa drugo nego evanđelje, a budući da je evanđelje, neće nestati', potvrđuje Chiara. I kako ne misliti da je upravo Presveta Djevica pratila Chiaru kada je zakoraknula u vječnost?

(...) Zahvalimo Gospodinu za svjedočanstvo koje nam ostavlja ova sestra u Kristu, za njezine proročke intuicije koje su pripravile velike povijesne promjene i izvanredne događaje koje je živjela Crkva dvadesetog stoljeća. Naša se zahvalnost ujedinjuje s Chiarinom. Svjesna mnogih darova i mnogih primljenih milosti, Chiara je govorila da će, kada se pojavi pred Bogom i kad je Gospodin upita za ime, odgovorit samo: 'Moje je ime HVALA. Hvala, Gospodine, za sve i za uvijek.'

Na nama, a osobito na njezinoj duhovnoj djeci, ostaje zadatak nastaviti poslanje koje je ona započela. S neba, gdje je volimo zamišljati s njezinim zaručnikom Isusom, ona će nas i dalje pratiti i pomagati nam. Dok je danas s ljubavlju pozdravljamo, poslušajmo riječi koje je često ponavljala: "Željela bih da Djelo Marijino na kraju vremena, kada bude ujedinjeno u očekivanju da se pojavi pred Isusom Napuštenim-Uskršnjim, mogne ponoviti riječi belgijskog teologa Jacquesa Leclercqa koje me uvijek ganu: '... U onaj dan, moj Bože, doći će k tebi... k tebi, moj Bože (...) s mojim najljudim snom: donijeti ti svijet u rukama'. To je Chiarin san, neka to bude i naša neprestana težnja: 'Oče, da svi budu jedno, da svijet povjeruje'."

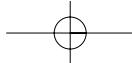
Kako bazilika može primiti 8000 osoba, ostali su obrede pratili putem velikih video zaslona postavljenih izvan bazilike.

Lijes s tijelom Chiare Lubich u baziliku je unijela skupina od šest fokolarina ispred kojih je u procesiji išla skupina članova Pokreta fokolara raznih životnih dobi i narodnosti iz Afrike, Argentine, Urugvaja, Kolumbije, Bliskog istoka, Brazila, SAD-a te Europe - Engleske i Nizozemske raznih kršćanskih denominacija.

Na Chiarin lijes položena su tri crvena karanfila, simbol njezinog posvećenja Bogu i Evanđelje

Thomas Kramm

MOJA OPORUKA

Kad bih danas morala napustiti ovu zemlju i kada biste me upitali koja riječ izražava bit našega Pokreta, rekla bih, sigurna da ćete me potpuno razumjeti: 'Budite obitelj'.

Ima li među vama onih koji trpe duhovne ili moralne боли, shvatite ih kao majka. I još više: rasvijetlite ih riječju i primjerom. Ne dopustite da im nedostaje toplina obitelji, štoviše, umnožite je oko njih.

Ako među vama ima onih koji fizički trpe, neka vam budu izabrana braća: trpite s njima. Nastojte do kraja shvatiti njihove боли. Neka sudjeluju u vašem apostolskom životu i neka razumiju da su mu oni doprijeli više nego drugi.

Ima li onih koji umiru? Zamislite da ste vi na njihovom mjestu i činite što biste željeli da se vama čini sve do posljednjeg časa.

Netko se raduje postignutom uspjehu ili bilo čemu drugome? Radujte se s njim, da se ne ražalosti i da mu se duša ne zatvori, već da radost bude u svima.

Netko odlazi? Ne dopustite da ode dok mu srce ne ispunite ovom baštinom: osjećajem za obitelj, kako bi ga ponio na svoje novo odredište.

Ne dajte prednost ni jednoj aktivnosti bilo koje vrste, niti duhovnoj, niti apostolatu, pred duhom obitelji s braćom s kojom živite.

I kamo god pođete nosite Kristov ideal, širite veliku obitelj Djela Marijina. Nećete to učiniti bolje doli unoseći duh obitelji; diskretno, oprezno, ali odlučno. To je ponizni duh, želi dobro drugoga, ne nadima se... To je prava, potpuna ljubav.

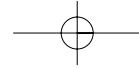
Ukratko, ako bih vas trebala napustiti, dopustila bih da vam Isus u meni kaže: 'Ljubite se uzajamno ... da svi budu jedno'.

Chiara

25. prosinca 1973.

VIJEST

Marija Fabjan

Pred 55 učenika od prvog do četvrtog razreda i njihovim profesorima ekonomiju zajedništva i novu kulturu koju ona donosi predstavila je prof. Mirna Valdevit s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Potom je skupina mlađih Pokreta fokolara priredila radio-nicu u kojoj su učenici vrlo živo sudjelovali.

Svi su postali radnici velikog poduzeća koje se bavi proizvodnjom čokolade i zauzima vodeće mjesto na tržištu. Konkurenčna tvrtka uz potporu svježeg kapitala iz inozemstva iznenada je zaprijetila preuzeti vodstvo kvalitetnijim proizvodima. Uprava poduzeća razmišlja o otpuštanju radnika, no prije konačne odluke informira radnike o situaciji, a potom oni u raspravi po raznim sektorima nastoje doći do rješenja. Učenici se dijele u sektore proizvodnje, prodaje, marketinga, finančija i sindikata i u svakom se sektoru razvija bogat dijalog s puno prijedloga i ideja kako stvoriti kvalitetniji proizvod, kako unaprijediti prodaju, marketing. Sindikat iznalazi načine kako ne otpuštati radnike. Učenici se s puno žara uključuju

EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA u Bjelovaru

U okviru Dana slobodne nastave u Ekonomskoj i birotehničkoj školi u Bjelovaru 28. ožujka učenicima predstavljena ekonomija zajedništva

ju u vrlo žive i žustre rasprave.

Nakon što je svaki glasnogovornik predstavio zaključke svoje grupe, izgledalo je nemoguće pomiriti različite interese, pa predstavnik uprave poduzeća predloži rješenje nabavom sirovine po izuzetno povoljnoj cijeni, no taj dobavljač je i trgovac drogom.

Radnici odbijaju ovo rješenje jer je neetično.

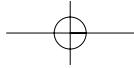
U grupama se nastavlja rasprava o tome da li podržati prijedlog uprave, a na kraju

poduzetnici ekonomije zajedništva Stipa Balen i Vid Milković kroz vlastita iskustva pojašnjavaju načela poslovanja i pojmove ekonomije zajedništva.

Sve u svemu, ekonomija zajedništva izazvala je zanimanje novih naraštaja, a živo sudjelovanje u radionicama ugodno je iznenadilo i njihove profesore. Svoje zadovoljstvo izrazio je i ravnatelj škole Vojko Kranželić čija je i zasluga što je došlo do ovog susreta.

**Lucija
Potočnik**

RAZGOVORI

TEOLOG

Kako se treba ponašati kad supružnici ne mogu uspostaviti minimum razumijevanja, čak i nakon godina zajedničkog života, kad su djeca već sredena? Je li pošteno da se osoba koja se potpuno posvetila obitelji mora pomiriti s potpunim nerazumijevanjem i odbacivanjem supruge, bez ikakve nade da će se ista promijeniti? Što mislite o tome da čovjek u takvoj situaciji poželi potražiti drugu ženu – koja će ga razumjeti i voljeti?

Čitatelj

Vaše nas pitanje postavlja pred problem svih onih, a čini se da je to zaista većina, koji nisu obavili temeljite pripreme za brak, kakve Crkva nudi. Često zaručnici – i ovdje, dakako, mislim na one koji proizlaze iz kršćanskog okružja – teže za ostvarenjem braka na čvrstim temeljima (nerazrješivosti, vjernosti, ljubavi prema djeci i sl.), ali se, usprkos tomu, ne trude to ostvariti.

Često se za vrijeme zaručništva razgovara o svemu, ali ne i o najvažnijim problemima. Tako-zvane vrijednosti i načela kršćanskog braka prihvaćamo kao da su sami po sebi razumljivi, prepostavljamo da postoje i da bi trebali automatski djelovati. Kad je pak o ljubavi riječ, vjerujemo u njezinu emotivnu snagu. Ne računamo s tim da ni osjećaji, ni uzajamna privlačnost ne mogu ukloniti pojedinačne razlike u temperamentu i pogledima. Ne razmišljamo o tome da će svakidašnji bračni život supružnike postaviti u situaciju da rame uz rame, tijekom cijelog dana, uz sve probleme i zahtjeve da se s njima zajedno suočavaju trenutak za trenutkom, sve više naglasiti postojeće razlike. Stoga, ako svoju ljubav ne odgoje da zna prihvati i razumjeti, da zna iznijeti i razgovarati o svojim problemima bez

TRENUCI KRIZE u braku

pridržaja, a nadasve da odmah uspije zakrpati neizbjegne male nesuglasice svakidašnjeg života, jedinstvo bračnog para će se neizbjegno naći pred ozbiljnim poteškoćama.

Poznato nam je kako se takve situacije često rješavaju. Najčešće se prepustimo, zadovoljavajući se onim što nam bračni život može pružiti. Ali nije redak slučaj da to postane suživot dvaju svjetova koji se rijetko kada susreću. Tada je vrlo lako podleći napasti i potražiti utjehu u novoj vezi koja bi trebala ispuniti prazninu i nezadovoljstvo.

Što reći o takvom rješenju? Dakako, može se razumjeti, ako uzmemo u obzir samo naše sposobnosti i slabu izdržljivost. No, postoji li kakvo rješenje u skladu s kršćanskom vjerom? Zar se kršćanin ne bi trebao više pouzdati u pomoć koja mu dolazi odozgor? Zar se ne bi trebao potruditi ostati vjeran obvezama koje je preuzeo, oblikujući ponašanje prema uzoru na ljubav koju nam je Krist ostavio kao primjer? Kao što znamo, karakteristika kršćanske ljubavi je ljubiti prvi, preuzeti inicijativu i poći ususret željama i potrebama drugoga. Tako se gradi jedinstvo i sklad među ljudima i tako se postupno mijenjaju situacije.

Kršćanska ljubav ne gradi jedinstvo na tome što nas uči da trebamo biti strpljivi i da moramo podnosići, već na tome što zahtijeva da ljubimo bližnje kao sebe same. I ako to vrijedi za odnose prema svakom bližnjemu, općenito, još više vrijedi za odnos s onim posebnim bližnjim koji je supružnik, osobito ako ga nadahnjuje ista vjera i milost sakramento. Čini mi se da, iako je

normalno očekivati odgovor od supružnika, kao kršćani moramo biti svjesni da, zbog ljudske ograničenosti, taj odgovor ponekad može i nedostajati. U tim smo trenucima – koji mogu biti kraći ili duži – ponajprije pozvani živjeti kršćansku ljubav.

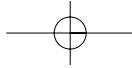
Eto što bih savjetovao našem čitatelju – da ponovno razmotri svoj brak u svjetlu ovoga razmišljanja te nastoji otkriti i bolje

razumjeti što je u njemu nedostalo. Savjetovao bih mu da više vjeruje u moć dobra, u vrijednost kršćanskog svjedočenja i u najveću radost koju evanđelje obećava. Moramo biti sigurni da će se to pozitivno odraziti na sve oblike bračnog života.

Naravno, za odgovarajući odgovor našem čitatelju potreban bi bio osobni razgovor u kojem bi se mogle bolje upoznati pojedinosti o njegovoj situaciji koje su najvjerojatnije vrlo osjetljive, a nemoguće ih je iznijeti u pismu.

G. Rocca

RAZGOVORI

DJECA

SLUŽENJE medijima

Majka sam troje djece – najstarije ima petnaest, srednje trinaest i najmlađe devet godina. Prema mojoj mišljenju, svi previše vremena provode pred televizorom, kompjutorom i pri telefonu.

*Možete li mi dati kakav savjet?
Gorana*

Zabrinutost mnogih roditelja raste jer mediji ne predstavljaju nekakav prolazni modni fenomen, već je njihov utjecaj na ljude postao trajan, a služenje njima, osobito u mladim, u sve je većem porastu.

Primjerice, ako zbrojimo sate provedene pred televizorom i one pred kompjutorom, za internetom i sl., doći ćemo do znakovitih brojaka.

Ako, k tomu, dodamo invazijsku druga dva medija, radija i mobilnih telefona, dobivamo sliku stvarnosti koju Philip Breton naziva komunikacijskom neprekidnošću – što bi trebalo značiti da težimo neprekinutoj komunikaciji. Eksplozija mobilnih telefona i prijenosnih računala ne omogućuje samo neprekidnu vremensku

komunikaciju već i prostornu – jer nema više mjesta na kojem se ne može komunicirati.

Restorani, uredi, škole, spavaća soba, vrhovi planina, otvoreni oceani... sve je postalo velikim komunikacijskim prostorom.

Za naglasiti je da aktivna razmjena obavijesti, usprkos svemu, zahtijeva sve manju fizičku nazočnost, iz čega proizlazi da suvremenim čovjek mnogo komunicira, ali malo se susreće s onima s kojima komunicira.

Kad je pak riječ o odgojnoj strani služenja medijima, ponекад se događa da su roditelji predtehnološki – prema riječima filozofa Galimbertija – tj. da još uvijek nemaju neki zajednički stav o služenju medijima.

Nekoliko konkretnih savjeta – dobro bi bilo dogovoriti se o vremenu služenja internetom, televizijom i sl., pomoći djeci da se uključe u neke sportske ili društvene skupine s odgojnim i izobrazbenim ciljevima, ne ostaviti televizor uključen čitavoga dana (a osobito je važno ne postaviti ga u svaku sobu), ne ostavljati djecu samu pred televizorom, razvijati kritički duh raspravljujući o emisijama...

Međutim, možda je od svega toga još ljepše i mudrije tijekom tjedna pronaći neki trenutak koji ćete provesti zajedno s djecom i suprugom u razgovoru i razmjeni doživljaja i iskustava. Na taj se način nećete samo zdravo odreći televizije i tehnologije već će se vaši odnosi učvrstiti, zahvaljujući uzajamnom nastojanju da slušate jedni druge.

E. Aceti

Ne mogu prihvatiti prijateljstvo svojega mladića s mojom prijateljicom. Predobro se razumiju i to mi smeta.

Njegov nedostatak pažnje nanosi mi veliku bol. Nikada se ne potrudi iznenaditi me nekom sitnicom, poхvaliti nešto na meni, rijetko mi šalje SMS poruke...

Ponekad me neizmjerno veseli pomisao na zajedničku budućnost, ali ponekad me i plasi – jer mislim da ću samo trpjjeti.

Vrlo teško uspijevamo živjeti čistoću jer je on ne razumije, pa stoga često posrćemo. Ne znam što činiti?! Meni je 27 godina, a njemu 33.

K. B.

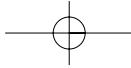
Teško je razumjeti kad je riječ o pravoj ljubavi, teško je imati iste ciljeve i znati što treba učiniti.

Svi živimo u kulturi koja nam ne pomaže temeljito upoznavati

Rijetko gledam televiziju, a još rjeđe TV dnevnik, ali ne svida mi se kako govore o nama mladima. Predstavljaju nas kao nasilnike, nezadovoljnike, ubojice bez griznje savjesti, ili kao potrošače žedne jedino užitaka. Nisam svetica, ali ne slažem se niti s takvim opisom suvremenih mladih, a vjerujem da će se većina sa mnom složiti.

Antonija

Iz različitih se razloga potpuno slažem s tobom. Ono što mediji govore odnosi se na jako malu skupinu mladih, a ističe se samo zato što je vijest! No, kad bi određeno negativno ponašanje mladih bilo i prošireno, bilo bi nepravedno pripisati ga samo ovom naraštaju. Naime, vi mlađi živate u istom svijetu u kojemu smo živjeli i mi odrasli, a on je – u velikoj mjeri – plod onoga što su učinili ili nisu naraštaji

ZARUĆNICI

NJEGOVA prijateljica

nje i odgovorno opredjeljivanje za nešto.

Dobro si učinila kad si se odlučila podijeliti svoju nesigurnost i zamoliti za savjet.

Savjetovala bih vam da se odlučite za nekakav zaručnički tečaj. Mislim da bi vam koristio. Možete ih pronaći posvuda jer ih pripremaju i održavaju i biskupije i udruge.

U razgovoru s polaznicima, pod vodstvom iskusnih odgojitelja, lakše ćete razumjeti kako razviti odnos ili, ako je potrebno, prekinuti ga. Naučit ćete kako se zajedno, vođeni duhovnošću koja vas hrani i podržava, suočavati s različitim životnim poteškoćama i pripremiti za brak. Na tečaju se obično pro-

dube i brojne važne teme, primjerice odluka za čistoću. Iskustva u svezi s tim izraz su vrijednosti koje sadrži: odnos se sve više oslanja na čvrste temelje, na osjećaje oslobođene egoizma, dijalog postaje istančaniji, a odluke izraz zajedničkih želja. Želim da ti i tvoj mladić iskušite što to znači.

Što se pak prijateljice tiče, može biti normalno da osobni prijatelji s vremenom postanu zajednički (u vašem je primjeru to već zajednička prijateljica). Problem je u tome što bi on morao biti puno povezaniji s tobom, iskazati ti pažnju, možda ne darovima, ako tome nije sklon, ali riječima, porukama koje će jasno govoriti da

život želi dijeliti s tobom. Pokušaj ti započeti, ne očekujući od njega, pa ćeš vidjeti hoće li slijediti tvoj primjer... Sve najbolje, nastoj se ne zatvoriti u sebe, voli svojega mladića i osobe koje su pokraj tebe te uzdigni pogled visoko: ljubav je energija kojom se grade čvrsti i plodni odnosi iz kojih se rađa obitelj i društvenost.

G. Pieroni

MLADI

NISMO ONI s televizije

pogled, ako je želimo shvatiti u njezinoj pravoj naravi i otkriti njezinu unutarnju dinamiku, ponajprije onu među naraštajima. Otkrit ćemo kako svjetlosti i sjena ima i u mlađih i u odraslih.

Moramo naglasiti svijetle strane današnjih mlađih, što često zanemarujemo. Njihovu veliku otvorenost

koji su vam prethodili.

Za promatranje stvarnosti koja nas okružuje potreban je drukčiji

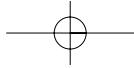
i jednostavnost, težnju k otkrivanju vjeri i vrijednostima, osjetljivost za svjetske teme i

opće bratstvo te iskrenost u prepoznavanju vlastitih ograničenosti, spremnost da se, nakon neuspjeha, uvijek započne ponovno, a posebice veliku osjetljivost za odnose s drugima.

Kad je pak riječ o sjenama i slabostima, valja naglasiti da se ne smijemo zaustaviti na analiziranju. Potrebno je odabrat i usmjeriti se ostvarivanju ciljeva, izabrati sredstva kojima ćemo ih ostvariti, zajednički istražujući i vodeći otvoren i iskren međugeneracijski dijalog.

Na vijesti koje pokušavaju istaknuti negativnosti, krajnosti, sukob generacija – odgovorimo novim poletom i nastojanjem da izgradimo pozitivne, skladne i konstruktivne odnose među svima jer će oni svakome pomoci da se u potpunosti ostvari.

F. Chatel

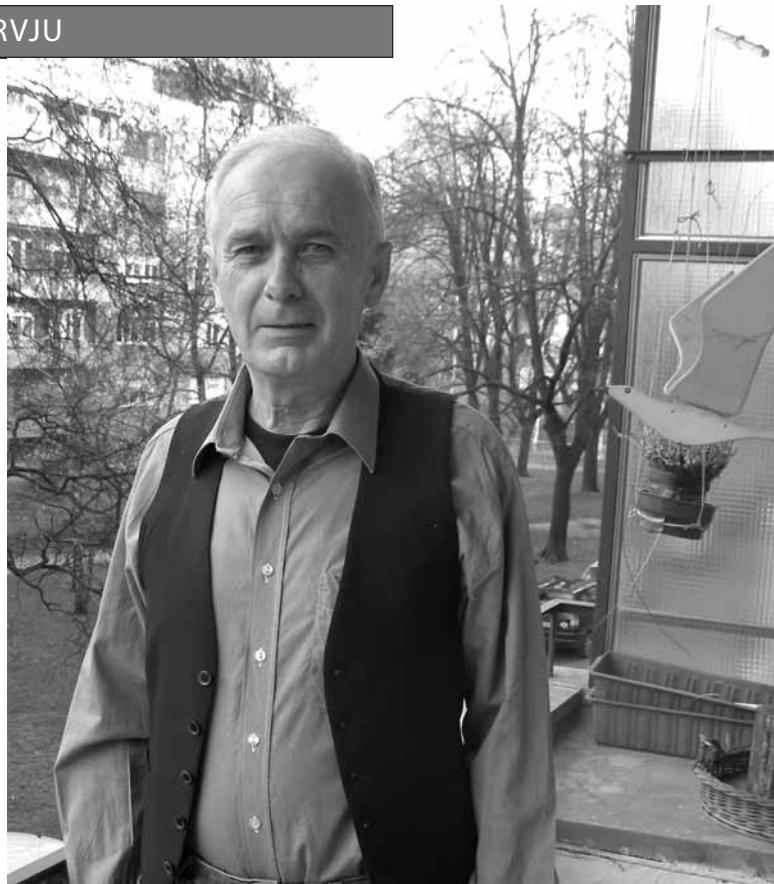
INTERVJU

*Na slici:
dr. Josip Planinić*

R ođen u Sarajevu, diplomirao atomsku fiziku na Sveučilištu u Zagrebu, gdje je i radio kao docent. Na Sveučilištu u Osijeku, obavljao je dužnosti predstojnika zavoda, dekana fakulteta i rektora Sveučilišta. Više godina proveo je na znanstvenim istraživanjima u Njemačkoj, Kanadi, Francuskoj i Italiji. Autor je blizu stotinu znanstvenih publikacija i šest udžbenika, odnosno stručnih knjiga te pet knjiga poezije. Otac je četvero odrasle djece.

Kakav je bio tvoj životni put znanstvenika i vjernika, jesu li ta dva životna opredjeljenja ponekad dolazila u sukob?

Od malena sam učio vjeru od moje majke i ministirao u crkvi (oca sam rano izgubio u komu-

ISTRAŽIVANJE ISTINE ne završava nikada

S Josipom Planinićem, redovitim profesorom fizike na Sveučilištu u Osijeku razgovaramo o njegovim životnim opredjeljenjima i o odnosu znanosti i vjere

**Brigita
Eterović**

nističkim progonima). Pri odbiru studija nisam zanemario savjete mojeg ujaka koji mi je govorio: "Ako budeš radio kao pravnik ili ekonomist, morat ćeš ući u partiju; ako budeš studirao filozofiju, morat ćeš predavati marksizam".

Po završenom studiju fizike zaposlio sam se kao asistent na Sveučilištu u Zagrebu, a istraživanja iz nuklearne fizike izvodio sam na Institutu Ruđer Bošković, gdje sam i doktorirao. Jedno vrijeme sam se više bavio matematičkom statistikom, pa sam to i predavao na poslijep-

diplomskom studiju. Ušavši dublje u statističke zakone bavio sam se mišlju kako je upravo statistika iskaz Božje opstojnosti, pomišljajući kako sam blizu i znanstvenom dokazu o tome, ali sam, naravno, uskoro odustao od takvih mladenačkih ambicija. Kad bi i postojao znanstveni dokaz o Božjoj opstojnosti, vjera nam ne bi bila potrebna, a Isus govori o vjeri koja vodi u život vječni.

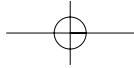
Odnos vjere i znanosti osjetljiv je tema koju smo još uvijek navikli promatrati u skladu s

učenjem primljenim u bivšem sustavu. Kakav je stav današnjih znanstvenika?

F. Coplestone u svojoj *Povijesti filozofije (A history of philosophy)*, izlažući o pokretu utilitarista u Engleskoj, navodi: "Mi ne možemo govoriti o Bogu u jeziku, recimo, fizike, jer pojma Boga nije sadržan kao znanstveni pojam u fizici".

Dakle, od znanstvenog istraživanja ne možemo očekivati određeni odgovor o opstojnosti Božjoj; pozitivan odgovor je pitanje osobne vjere.

M. Hack, autorica knjige

Svemir na pragu tisućljeća (L'universo alle soglie del duemila), navodi rezultate istraživanja na uzorku od 348 talijanskih znanstvenika koje je dalo sljedeće odgovore: u jednoga osobnog Boga vjeruje 18% znanstvenika, u Vrhovno Biće vjeruje 18%, agnostika je 25,2% i ateista 21,5%. Ovdje valja uzeti u obzir kako natjecanje među znanstvenicima dovodi do preuzetnosti pojedinaca, a što ne odgovara i stvarnoj razini znanja, koje pak još ne mora značiti i mudrost.

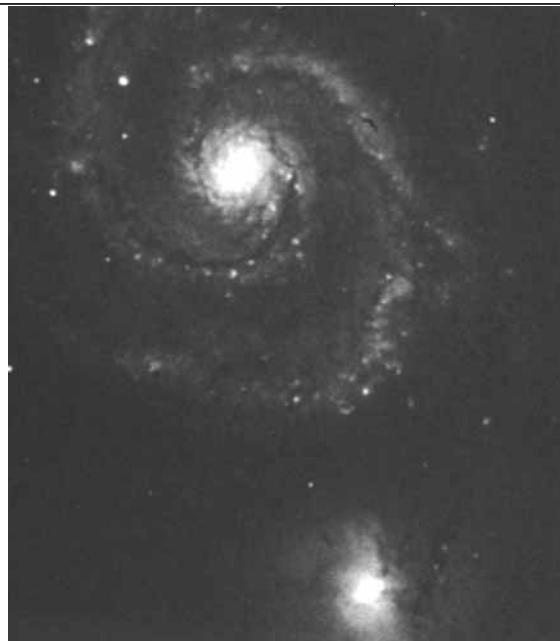
Dakle, oholost je opasnost za svakog pojedinca, vjernika i znanstvenika; ako sam stekao malo više znanja u nekom užem području istraživanja, to ne znači da sam našao odgovore na sva pitanja, recimo o svemiru ili zagrobnom životu.

Kako je nastao svijet? Odakle dolazimo?, to su pitanja koja zaokupljaju svakog čovjeka. Novim otkrićima znanstveni se modeli razvijaju, a ponekad i korjenito mijenjaju. Primjerice, teorija Velikog praska. Ide li ona u prilog vjerovanju u Božji zahvat pri nastanku svemira?

Upravo o nastanku i evoluciji svemira raspravlja se u mojoj nedavno objavljenoj knjizi „Kozmologija – Uvod u sveučilišnu kozmologiju”, u kojoj je opisano više mogućnosti razvoja svemira u budućnosti. U znanosti je prihvaćen suvremeniji, takozvani standardni model svemira koji je imao početak s Velikim praskom (Big Bang, engl.) prije blizu 14 milijardi godina; tada je u točki singulariteta (poseban događaj) s ogromnom energijom nastala eksplozija pri vrlo visokoj temperaturi, recimo na više od 10^{32} stupnja, nakon čega se svemir širio i ohlađivao do današnjeg stanja. S Velikim praskom je započelo vrijeme i prostor, početne čestice vrlo visokih energija udruživale su se u nove čestice koje su u nukleosintezi dale atome, zvijezde i galaksije. Zemlja, kao planet zvijezde Sunce, mogla je nastati prije četiri milijarde godina.

Takav znanstveni model svemira građen je od dvadesetih godina prošlog stoljeća do danas; od više hipoteza do prije četrdesetak godina svojevrsnu potporu (s materijalističkim svjetonazorom) imao je protumodel stalnog svemira, koji je držao da svemir postoji od uvjek, da se stalno širi i da tvar u njemu neprestano nastaje. Otkrićem pozadinskog kozmičkog zračenja (1967. god.) model Velikog praska dobio još jedno odlučno uporište, a hipoteza stalnog svemira je odbaćena.

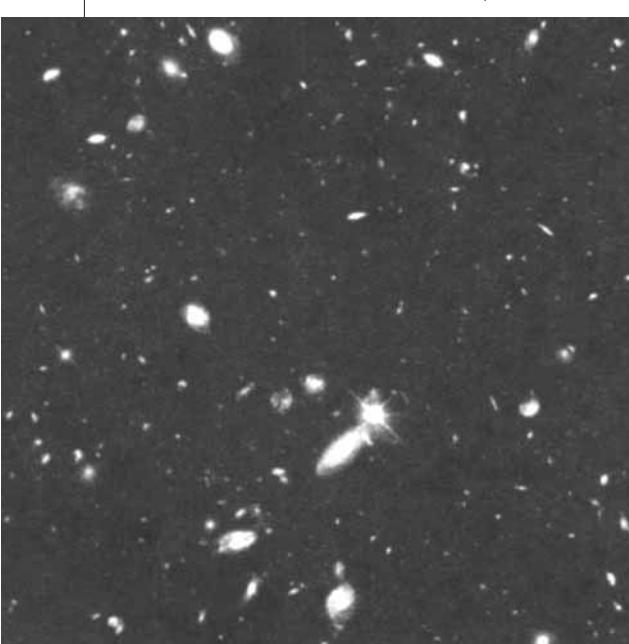
(3) arhiv J.P.

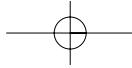
Velika spiralna galaksija i manja galaksija u nastanku

Ekspandirajući svemir s teorijom Velikog praska može se uključiti u crkveno učenje o kreaciji i Stvoritelju svijeta. Zanimljivo, na mojim predavanjima s tom temom u javnosti, pa i na sveučilištu, nikad mi nije postavljeno pitanje: otkud toliku energiju u točki singulariteta, Velikom prasku! Sad bih ja vas pitao – zašto ga nitko nije postavio? Zato jer se pitanje čini prejednostavnim i prosječni slušatelj pomišlja kako znanstvenici sigurno imaju neki složeniji odgovor. A nije tako – kozmolozni nemaju odgovor! Znanstvenik vjernik tu prihvata ulogu Stvoritelja koji je dao polaznu energiju i oblikuje svemir u evoluciji koja traje.

Obzirom na budući razvoj svemira i neizbjegjan završetak njegovog životnog vijeka, kao i potrošnju nuklearnog goriva na Sunču, odnosno kraj života na Zemlji, ima različitih hipotetskih pokušaja da se svemiru pripiše npr. beskonačno ponavljanje ciklusa u kojem se on širi iz jednog singulariteta, zatim se skuplja u novu točku singulariteta, ponovno širi, pa skuplja, i tako redom. Prema tom tumačenju ne bi bilo početka svemira, on bi na račun mate-

Duboko polje u svemirskom prostranstvu (snimljeno Hubblerovim svemirskim teleskopom)

ISTRAŽIVANJE ISTINE NE ZAVRŠAVA NIKADA

matičkih prepostavki bio potpuno autonoman (odnosno, bez smislenog opravdanja, željelo se zapravo pokazati kako u stvaranju svemira Bogu nema mjesta).

Ne očekujmo od znanosti potpune dokaze o Božjoj opstojnosti.

U izjavi od 1988. godine papa Ivan Pavao II navodi: "Kršćanstvo posjeduje izvore svojeg opravdanja u sebi samom i ne očekuje od znanosti da mu bude prvi apologet, branitelj vjere".

Kakav su odjek u tebi ostavili dokumenti Crkvenog učiteljstva koji govore o odnosu vjere i znanosti?

Krajem prošlog stoljeća objavljena je enciklika pape

rezultati astronomskih mjerjenja koja su unijela dodatna pitanja u opisu evolucije svemira – ustanovljeno je da se naš svemir širi ubrzano.

U svojoj enciklici Papa ohrabruje znanstvenike koji svojim istraživanjima pridonose porastu spoznaja o svemiru kao i o složenim strukturama atoma i molekula. Znanstvenik razumije da istraživanje istine, sa svim zbiljnim ograničenjima svijeta i čovjeka, ne završava nikada; on gleda i iznad objekta istraživanja i susreće se s pitanjima koja upućuju na Misterij, kako kaže Papa.

Inače glavnina enciklike govori o mogućem skladu filozofije i teologije, što je i razumljivo jer je i sam autor bio priznati profesor teologije, oslođen na novo vrijeme i suvremeni jezik filozofije.

Enciklika govori o objavi Božje mudrosti u Sinu Isusu koji cijelim svojim životom otkriva lice Očeva. Sklad između kršćanstva i filozofije autor opisuje zahtjevom: "vjerujem da bih razumio, razumijem da bih vjerovao".

Sadašnji Papa je vrstan, vodeći teolog, koji poznaje znanstvenu problematiku, ali ga pojedini nastavnici na rimskom sveučilištu *La*

Sapienza nisu razumjeli, dapače manja grupica nastavnika i zavedenih sveučilištaraca uspratila se Papinom dolasku na Sveučilište uz početak akademске godine 2007/8., što je u javnosti izazvalo opravdano negativne reakcije.

U mojim redovitim predavanjima na sveučilištu iz priro-

doslovlja, sveučilištarcima sam uvijek ostavljao slobodu vlastitog promišljanja i zaključivanja.

Ali Bog je Ljubav, kako naslovi i prva enciklika Benedikta XVI, preostaje nam današnje sumnjičavce privući k istini snagom priateljstva, prvim korakom s naše strane, kako uči i Chiara Lubich.

Zašto je posljednja tvoja knjiga «Kozmologija» posvećena Chiari Lubich?

Ne samo u posljednjoj, nego i u nekoliko prethodnih mojih knjiga spomenuo sam Chiaru Lubich i neke njene misli. Tako u knjizi *Kaos i kozmos – Nebeska dinamika i deterministički kaos* uz naslov posljednjeg poglavlja stoji: "Ništa uređenije nije od onoga čime ljubav upravlja i ništa slobodnije nije od onoga što ljubav ujedinjuje". Uz predgovor mojoj knjizi *Osnove fizike I* stoji misao: "Svijet se također mijenja idejama".

Chiaru Lubich i njezinu karizmu sam upoznao prije dvadeset i više godina, stekavši tako brojne prijatelje, istomišljenike o ekumenizmu i potrebnom dijalogu u svijetu na nekoliko razina, pa bi već to bio dovoljan razlog za zahvalu. Moram reći da je moje kršćanstvo podosta drijemalo u meni i bilo zagledano u Nebo. Tek Chiarini poticaji i susreti s prijateljima u Pokretu pomogli su mi prepoznati Isusa u mojim bližnjima, u onima koje susrećem svakoga dana.

Poznato je da je Chiara započela studij filozofije, da bi kasnije, vrlo zauzeta nastalim Pokretom, svoje knjige odložila na tavan, ostavivši samo Evandelje...

Danas je dobitnica 19 počasnih doktorata!

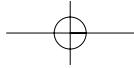

Dina Perkov

"U Pokretu fokolara stekao sam brojne prijatelje istomišljenike..."

Ivana Pavla II. *Vjera i razum* (*Fides et ratio*). Upravo sam te godine (1999.) boravio na istraživanju u Rimu, u okviru moje slobodne sedme godine na sveučilištu (Anno sabatico); sjećam se da sam žurno i sa zanimanjem čitao tu encikliku i u metrou.

Iste godine objavljeni su i

UKRATKO

PUTOVI dijaloga

Dijalog se pokazuje privilegiranim putom za ostvarenje Isusove oporuke: "Da svi budu jedno", njegova plana jedinstva, u bratstvu, čitave ljudske obitelji, što je i cilj zbog kojega je nastao Pokret fokolaru.

Dijalozi kao putovi jedinstva

Preko sasvim određenih okolnosti i spontanim širenjem Pokreta izvan granica Italije i Europe - na pet kontinenata, otvaraju se dijalozi, na razini pojedinaca, ličnosti, pokreta i institucija, u vjernosti vlastitom identitetu, u svjedočenju svoga vjerovanja i u otvorenosti i poštovanju prema vjeri i uvjerenju drugih, izbjegavajući svaki oblik sinkretizma:

- **unutar vlastite Crkve:** među crkvenim pokretima, novim zajednicama i lokalnim udrugama, sa starim i novim karizmama redovničkih kongregacija, kako bi se produbilo zajedništvo;

- **među raznim kršćanskim Crkvama:** kako bi se gradili odnosi bratskog zajedništva i zajedničkog svjedočanstva, koji ruše predrasude i otvaraju dijalog životom, dijalog naroda, kao kvasac za ubrzavanje hoda prema vidljivom jedinstvu kršćana;

- **sa židovima:** da bi se zaličile stoljetne rane i otkrili zajednička baština i korijeni;

- **među sljedbenicima različitih religija:** da bi izgradili svijet bratstva, temeljen na vrjednotama duha;

- **s osobama nevjerskih uvjerenja:** kako bismo zajedno radili, na osnovi zajedničkih općeljudskih vrjednota, na područjima solidarnosti, mira i pravde, za bratstvo u cijelom svijetu.

U VLASTITOJ CRKVI

Zajedništvo među crkvenim pokretima i novim zajednicama

Zašto su neposredno prije a nadasve poslije II. vatikanskog koncila u Crkvi ngnuli mnogi crkveni pokreti i nove zajednice?

"*Jer dok je u postkoncilskoj Crkvi bilo onih koji su govorili o 'zimi' umjesto najavljenog 'projekta', Duh Sveti je, da tako kažemo, opet zamolio za riječ. U mlađim muževima i u mlađim ženama procvala je vjera, življena u svojoj cjelebitosti kao dar, kao dragocjeni poklon koji pobuduje život*". To je rekao kardinal Joseph Ratzinger na početku svojega teološkog izlaganja na kongresu utemeljitelja i odgovornih za crkvene pokrete, uoči Duhova 1998.

Ivan Pavao II. je na velikom susretu uoči blagdana Duhova 1998. pokazao crkvenim pokretima i novim zajednicama novu etapu: dati Crkvi "bogate plodove zajedništva". Kao odgovor na Papinu želju, zajedništvo među njima se počelo ostvarivati, no tada se nije mogao predvidjeti njegov budući razvoj.

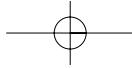
Započela se radosno provoditi u praksi zapovijed uzajamne ljubavi među pokretima: "Ljubi pokret drugoga kao svoj", uviјek ostajući vjerni vlastitoj karizmi. To zajedništvo čini da se osjećamo braćom, te stoga prepoznatljivim Kristovim učenicima, makar u različitosti karizmi i ciljeva.

Počeli su moliti jedni za druge i malo po malo se otkrivala ljepota i korisnost specifičnih karizmi drugih. S uzajamnim duhovnim obogaćenjem počela je i konkretna suradnja: dijelile su poteškoće i radosti u svjedočenju evanđelja i zajedno doprinisili životu i ustrojstvu lokalne

Crkve. Srce svakoga se još više raširilo na čitavu Crkvu, za koju je svaka karizma darovana.

Povećala se ljubav prema Papi koji nas je tako obilno blagoslovio i obdario. Zbog prijateljstva koje se stvorilo, u pojedinim se pokretima zamijetila obnovljena mladost.

PUTOVI DJALOGA

Zajedništvo među pokretima započeto u Rimu širi se po svijetu

Zajedništvo započeto u Rimu zadržavajuće se širi po čitavom svijetu. Da bismo dali predodžbu o geografskoj dimenziji zajedništva među pokretima, možemo reći da je od 1998. do danas po uzoru na susret pokreta na Trgu sv. Petra s Ivanom Pavlom II. održano 306 susreta "Duhovi" u cijelom svijetu, uz sudjelovanje preko pola milijuna članova pripadnika 331 pokreta i crkvene zajednice. Tu se ubraja i susret pokreta i zajednica u zagrebačkoj pravoslavnoj 10. travnja 1999. s Chiaram Lubich.

Ohrabrenje pape i biskupa

Ovu je inicijativu ohrabrio Ivan Pavao II. u vlastoručnom pismu utemeljiteljici Fokolara:

"Zajednički rad s drugim pokretima kako bi se u različitosti raznih karizmi našle zajedničke točke... vrlo je utješna vijest... jer će nužna suradnja među raznim crkvenim stvarnostima sigurno donijeti puno plodova."

Nakon što je proveo dan na susretu pokreta, jedan je biskup rekao: *"Vrijeme je jedinstva karizmi u Crkvi, vrijeme je ekleziologije zajedništva kakva se živjela na počecima. To je novost koja ima budućnost. To je budućnost Crkve!"*

Brojni su biskupi vidjeli i poduprli ovo zajedništvo koje – rekli su – donosi novu evanđeosku limfu u narodu.

Dogadjaji

Od Duhova '98 pa nadalje množe se susreti između crkvenih pokreta i novih zajednica:

1999. - "Za zajedništvo među pokretima i novim zajednicama". U Speyeru (Njemačka) susreću se utemeljitelji, koordinatori i predstavnici 41 pokreta i novih zajednica iz raznih zemalja Europe. Pokretači susreta su Obnova u Duhu, Zajednica svetog Egidija i Pokret fokolara, uz naznacnost tajnika Papinskog vijeća za laike mons. Stanislava Rylka, koji je donio poruku Ivana Pavla II. – (Speyer, 7.-8. lipnja)

1999. – Chiara Lubich i Andrea Riccardi odlaze u posjet pokretu Schönstatt u Njemačkoj - (Koblenz, 10. lipnja)

2000. – Pokret 'Svetlo-Život' poziva Chiaru Lubich da daruje svoje duhovno iskustvo usredotočeno na jedinstvo 'kongregaciji' od preko 1000 odgovornih, okupljenih u svetištu Jasna Góra u Częstochowi u Poljskoj – (Częstochowa, 26. veljače)

2001. – Susret svećenika iz pokreta Schönstatt i Fokolari – Uzajamno otkriće i približavanje u radoći različitih karizmi – (Bex - Vaud, Švicarska, 1.-4. kolovoza)

2003. – Susret s talijanskim Katoličkom akcijom - Chiara Lubich i Andrea Riccardi pozvani su govoriti na izvanrednoj nacionalnoj skupštini talijanske Katoličke akcije. Chiara je prešla etape zajedništva među pokretima i novim zajednicama započetog na Duhove 1998., predloživši i Katoličkoj akciji da se priključi tom hodu - (Rim, 12.-14. rujna)

2004. – Val nade za Europu sposobnu za bratstvo i mir –

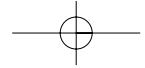
Stuttgart 2004. – Potvrđuju to odjeci iz Stuttgarta, iz preko 160 europskih gradova i s drugih kontinenata, povezanih putem satelita s manifestacijom Zajedno za Europu koju su pokrenuli evangelički, katolički, pravoslavni i anglikanski pokreti i zajednice - (Stuttgart, 8. svibnja 2004.)

2005. - "Znakovi Duha u dvadesetom stoljeću. Povijesno isčitavanje: pripovijedanje svjedoka" – Međunarodni skup koji je pripremio pokret Obnova u Duhu i Oblate Duha Svetoga u suradnji sa zajednicom sv. Egidija i Fokolarima (Lucca – Italica, 30. rujna – 2 listopada)

2006. - "Lijepo je biti kršćanin i to radosno navještati" bio je naslov susreta crkvenih pokreta i novih zajednica s papom Benediktom XVI. 3. lipnja 2006. uoči blagdana Duhova na Trgu sv. Petra. Preko 100 pokreta surađivalo je s Papinskim vijećem za laike u organizaciji ovoga događaja.

2007. - "Zajedno za Europu". Katolički i pokreti i zajednice drugih Crkava (preko 250) iz cijele Europe zajedno da bi dali doprinos vitalnosti življelog evanđelja i obojili nadom budućnost kontinenta (Stuttgart – Njemačka, 12. svibnja)

IZ PRIRODE

I KAMEN
RAZMIŠLJA

run4unity '08

rainbow over the world

Split, Zagreb, Križevci, Zadar

u subotu

10. svibnja 2008.

**više informacija
na web stranici**

www.fokolar.hr/run4unity

